

308448

వ త్తి దినము వ క్తిం వ (బడును

VOL. 2

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 7 వ తేది శుక్రవారము

No. 32

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస బహుళ నవమి.

సంచిక 3౨

THE DAWN OF HOPE,

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD.)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT

Madras & Bombay.

తామర తైలము

మా తామరతైలము ఒక్కడబ్బాను అరు లాగాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆకులనాలు తిరిగి పీసికొన వచ్చును.

తీట, గురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధ పడినవారు దీనివలన తత్తణుమే సుఖమును పొందిరి. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-4-0 అమృతాంజనండ్లలో 6 తంబుచెట్టిపిడి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే న్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీర్థి, దేశ చరిత్ర, పవలలు, సంకీర్తము, సంస్కరణము, హిసజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాపన, మహాబ్బాను, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము వంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ప్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, వాకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల వాకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములగు దక్షిణముగ నుండగలను. పెద్దయోక్కతీయందు 300 పుటలకు వింపియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముదేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర విశేషపత్రిక పిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు చేరుగ వలయుచేయవలయును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడి ఈగోతనా నిర్వహించు నీమను (చందాదారులకు నానింపించు) జరగావలయు బంధుకొనుట యుచితము. అలసత్వమున యా శాఖలందు కలగ బంధువును. దీని వానిపత్రిక చందాదారులకు తీసికొని ప్రతులుయూత్తము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుచెట్టిపిడి, మదరాసు.

లింగ్

లింగ్ ములకు

గొప్ప అశుభముగల వైద్యులచే కనిపెట్టబడినది. ఇది చిరకాలము దేహములో యుండిన, గంధి, గండముల లోగములు, కరిమేహము, మేహపట్టు, మేహకాక, అజీర్ణము, త్మయము, మేహరణములు, గర్భరణములు, ఆరంభదశలో నుండు ఏరుకాలు, కుష్మము మొదలైన న్యాధులకు సమీకముగ కుదుర్చును. ఈమందు పున్నకొనువారికి బలవృద్ధిగాను వేరే "బ్రాన్" పులేను. ఇదియే "బ్రాన్" పనిగూడ జేయును. ఈమందు 40 లోజులు సేవించి తామరతైలమున తనిజేయును. 20 మాత్రల బుడ్డి 1-6-0 ప్యాంకిన వి.పి. 40 " 2-8-0 ప్రత్యేకము. ఆరవి రణుల అవసృతము 0-8-0 ప్రత్యేకము.

బెన్సరి ఎంపొరియం,

65. తిరువత్తూరు హైవోడ్, మదరాసు.

"Antiseptic Throat Pastilles"

A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Huskiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for

శ్రీయుత గంధిగారు

నూయవరము

ఈనెల 1 వ తేది సాయంకాలము శ్రీగంధిదంపతులు మాయవరమునకు వెళ్లిరి. ప్రజలకు ప్రాప్తమయిన సాదంపతులకు స్వాగత మొసంగిరి. మానయులగు వి. కే. రామానుజాచారిగారు స్వాగతసభ కధ్యక్షులుగానుండి అతిథిశ్రేష్ఠులను సభ్యులను పరిచితుల నొనరించి స్వాగతోపన్యాసమును చదివి స్వాగతపత్రమును వారికి సమర్పించిరి.

నిమ్మజాతులు - స్వదేశోద్యమము

శ్రీయుతగంధిగారి యుపన్యాసము

స్వాగతపత్రమును స్వీకరించుచు గంధిగారిటుల నుపన్యసించిరి. మనోహరముగ లిఖించబడిన ఈ స్వాగతపత్రమును నాశోసంగినందులకు నేను మాయవరపుర జనులకన్నియో వందనము లాచరించుచున్నాను. నాసోదరులగు నీపంచముల వలననే నీసన్యాస పత్రమును స్వీకరింప గలుగు మహదానందము ననుభవించగలుగుట కేవలమాకస్మికము. నాపంచమసోదరులు, మాకు త్రాగుటకు తియ్యనిమంచి నీళ్లు చొరకుట కష్టముగ నున్నది. ఆహారపదార్థములు లభించుట యసాధ్యముగ నున్నది. మేము భూమిని కొనుటకు గాని భూమిని దున్ను కొనుటకు గాని విలులేకుండ నున్నది. మేము న్యాయస్థానములకు పోవుటకు గూడ నభ్యంతరము కలిగియున్నదని ఈ స్వాగత పత్రమున వ్రాసిరి. న్యాయస్థానములకు పోవాలకుండుటకు భయమే కారణమని నేను తలంచెదను. వారికి న్యాయస్థానము లనన భయము లేదు. (న్యాయస్థానములకేగిన పంచమేతరులు బాధించెదరను భయమే వారి కాటంకము కలిగించుచున్నది.) ఇట్టి నీతి పంచములకు ప్రాప్తించుటకెవరు కారకులు? ఇట్టి నీతిదోష కలకాలము వర్జిత కలెక్షనునదియే మన సంకల్పమా? ఇట్టి పంచమభేదము హిందూ మత ధర్మములలో నొక్కటి యగునా? నేను తెలియక అడుగుచున్నాను. నేనింకను హిందూ మతమున గ నేమో గ్రహింపవలసి యున్నది. నేను విదేశములలోనుండి హిందూమతస్పర్శపాపమును గ్రహించగలిగినంతవరకు ఈ పంచమభేద హిందూమత ధర్మములలో నొక్కటిగాదని తలంచుచుంటిని. పంచములు-అంటరానివారు- (చెప్పరానివారు-వెడతలమువారు) నని పిలువబడి ఆనాడరింపబడుచున్నవీ నీటులబాధపెట్టుట హిందూమత ధర్మములలో నొక్కటియని భవపడుటయే ప్రాప్తిచెనని నేను హిందూమతమునకు ప్రబలవిరోధిని బహిరంగముగ చాటుకొనుటకు గూడ సంసిద్ధుడనై యున్నాను. కాన నేనింతవరకు హిందూమత మిట్టి కఠినధర్మములకాకరమైనదని నమ్ముట కనకాశము కలుగలేదు. హిందూమతమున నిట్టిప్రజావేద విభిన్న ధర్మములలో నొక్కటియని నమ్మవలసినంతటిదగ్గతి నాకీజన్మమున తటస్థింపకుండుగాకయనిదై నముచుప్రాధించుచున్నాను. ఈపంచమ కాఖకు బాధ్యులెవరు? బ్రాహ్మణులెవరునున్నను గూడ బ్రాహ్మణజన్మ మెట్లుట వలననే తమకు సర్వస్వాంత్ర్యములకును హక్కుగలదని వారే సర్వాధికారులై సంఘమున కధిష్ఠాకలైయున్నారని నేను వింటిని. నేడు బ్రాహ్మణులట్టి సర్వాధికారమును గలిగి సంఘాధిష్ఠాకలై యున్నారా? నిజముగ వాఁలగు సంఘాధికారులై యున్నవో నీపంచములట్టి దుర్గతికి పాలుపరచిన పాపమునకు ఫలమును వారే యనుభవించెదరు. ఇట్టి ప్రతిఫలమునే వారు మూటగట్టుకొనగలరని నేనుచట స్పష్టముగ నుడువుచున్నాను. ఈ పంచములు నాయెడల చూపినకరుణకు నేను వారికిపుడు నేను చేయదగిన దీమాత్రపు వాక్యేంద్రము. బ్రాహ్మణులు తాము వెనుకనెట్టి యున్నతస్థితియందుండినో అట్టి యున్నతస్థితిని మరల బొందుటకు ప్రయత్నింప వలసిన కాల మిదివరకే వచ్చి యున్నది. భగవద్గీతలో పండితులను పంచములను సమదృష్టి నెవ్వడు పరికించునో అతడే యథార్థముగ బ్రాహ్మణుడనిపించుకొనుట కర్హుడని శ్రీకృష్ణ భగవానులు పార్థునకు పదజేసింది. మాయవరములోని బ్రాహ్మణులు పంచములయెడల నట్టి సమదృష్టి నే కలిగియున్నారా? మేమిట్టి సమభావమునే కలిగియుంటిమని వారిపుడు నాతో చెప్పెదరా? మేముటుల సమభావమును కలిగియున్నను ఇతరులు మాతో కలసి రాకున్నారని వారేవేదా? వారటుల చెప్పినను చూడ హిందూ మతమును గూర్చి నేను నా యభిప్రాయమును మార్చుకొనకుండు నంతవరకును వారి మాటలను నేను విశ్వసించ జాలను. “జన్మ గౌరవము వలనను తనశరీరములను

ఉత్తమ స్థానములు మాకు లభించుచున్న వనియే నిజముగ బ్రాహ్మణులు తలంచుచున్నవో వారింకను చాల శుక్రము చేసి యభ్యసించ వలసినవారే యగుదురు. అట్టి యభిప్రాయమే వారి కున్నవో దేశమును ఆధోగతి కెచ్చి ధ్వంసము చేసినవారు వారే యగుదురు. మీ దేశీయ నాయకులకు మీరు ప్రతికూలుగ నున్నారనుట నిజమేనా? యని నన్నభ్యర్థు లప్పుడడిగిరి. నేను నానాయకులకు ప్రతికూలుడను గానని ఇచట నుడువుచున్నాను. నాయకుల ఆత్మగౌరవమును గూర్చియు మాతృదేశముయొక్క ఆత్మగౌరవమును గూర్చియు నేనిదివరకు కలిగియున్న యభిప్రాయములకు నేనిపుడు నాయకుల చర్యలనుగూర్చి విచరున్న విషయములు కేవలము భిన్నముగానుండుటవలన నేను నానాయకులకు ప్రతికూలుడను. గానన్నట్లగుపడుచున్నది. నాయకత్వమును కపించినకారణమున వారు పూనిన పవిత్రతమున కనుగుణ్యముగ వారు నేడాచరించుటలేదేమో యని నేనుకొనుచున్నాను. కాని నేనావిషయమున నింకను కృతసిక్పయుడనుకాలేదు. నేను నానాయకులను నేనించి జ్ఞానోపదేశమును బడయునలెనని ప్రయత్నించుచున్నాను. కాని నేనట్టి జ్ఞానోపదేశమును వారివలన బడయజాలక పోతిని. నేను వారిసేవ చేసి అట్టి జ్ఞానోపదేశమును వారివలన బడయుటకు తగిన పాత్రత నాకింకను లేకపోయి యుండవచ్చును. కాన నాప్రస్తుతస్థితిని నా ఆశయములను మరియొక సారి నాలోచింప చింతించుకొందును. అటుల చింతించుకొనిననుగూడ నేను వారికి వ్యతిరేకుడనుగానే యుంటిని చెప్పవలసిన స్థితియందేయుంటిని. వారేపనిచేసినను ఏసంగతి చెప్పిననుగూడ నేమోగాని నాకు సంతృప్తికరముగ నుండుట లేదు. వారు చెప్పవిషయములలో చాలభాగము నామనసున కంగీకారముగలేదు. ఇచటచూడు. నాకు స్వాగత మొసంగుచు స్వాగతోత్సవ సాంగ్గభావము వ్రాసిరి. దేశీయ మహాజనసభయందు చర్చింప బడదగినవను విషయములలో స్వదేశోద్యమవిషయముగూడ నొండునాకు కనుపట్టినది. మేమందరమును స్వదేశీయమును పూనినవారమే యని మీరుచెప్పుచు స్వదేశీయుడనగు నాకు స్వాగత మొసంగుచు నావాక్యము లాంగ్లభాషలో లిఖించినవో అట్టి స్వదేశీయమును నాకెంత మాత్ర మనవరములేదు (నేను స్వదేశీ నియమమును పూనినవో నందుల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించునని మీరలెవ్వతిరేకముగ ప్రవర్తింపను) మీరటుల చేయుట మీ నియమమున కనుగుణ్యమని నాకు తోచలేదు. నేను ఆంగ్ల భాషకు వ్యతిరేకముగ చెప్పవలసిన దేమియును లేదుగాని మీరు దేశభాషలను దహించి ఆ కావ్యమునందే ఆంగ్ల భాషా బీజమును నాటి వెంచవలెనని తలచినవో మీరు స్వదేశీ నియమమునందు యథార్థాభిమానము కలవారని నేను తలంపజాలను. నాకు ద్రవిడ భాషరాదని మీరు తోచినవో నా భాషజ్ఞాన విహీనతకు మీరు నన్ను క్షమించవలెను. మన్నించ వలెను. నాకా భాష బోధించవలెను. నన్నాభాషను నేర్చుకొమ్మని హెచ్చరించవలెను. మీరే స్వాగతవాక్యముల నాద్రావిడభాషయందు లిఖించినాకు భాషాంతరీకరించి తెలిపినవో మీరు స్వదేశీ నియమమును కొంత వర్జిత పాటించి తిరని నేను సంకల్పించును. అప్పుడే మీరు నాకు స్వదేశీ ప్రతివిధానమును బోధించుచున్నారనిభావించును. మేమిచటికివచ్చుచుండగ “మా మరములో చేతిగ్గము లేవైననున్నవా? ఆ మగ్గుములలో పనిచేయు నాండ్రెవరైన నున్నారా?” అని నేనడిగితిని. ఇచట 50మంది చేతిమగ్గుముల పనినాండ్రుకలరని నాకుచెప్పిరి? వారేమి చేయుచున్నారంటిని. వారు శ్రీలు కట్టుకొనుచీరలను మాత్రమే నేనెదరనిది. ఇంతేనా స్వదేశోద్యమ సంరక్షణము చేయుటవలసినవారు శ్రీలమాత్రమేనా? ఈచేతిమగ్గుములమీద చేతిపనులు చేయువాండ్రెవరే ఈ మాయవరములోని పురుషులుగూడ తాము కట్టుకొనుబట్టలను గూడ నేయించుకొను చున్నట్లగుపడు (ఒకరు ఆయా ఇచట 1000చేతిమగ్గుములున్నది) ఎవరో ఇచట 1000చేతిమగ్గుములున్నదని చెప్పుచున్నాను. ఇన్ని మగ్గుములుండినను గూడ పురుషులు స్వదేశీపత్రములను ధరింపకుండుట మరింత శోచనీయము. ఈ 1000 మగ్గుములను నేయుబట్టలనే, ఇచటిపురుషులు ధరించుచుండినవో మీరు వానిని 2000 చేయవచ్చును. అప్పుడు లోటులేకుండ మీరు కావలసినన్ని బట్టలను పనినాండ్రు నేసియయ్యగలుగుదురు. అప్పుడు దేశమున దగ్గరము లేకుండ నుండును. మిమ్మును మన అధ్యక్షునిగూడ నే నడుగుచున్నాను. మీరు విదేశపత్రములకొర కెంతసామ్య వినియోగించుచున్నారను. మేము స్వదేశపత్రములకొరకు నా

నా ప్రయత్నములను చేసితిమి. అవి లభింపకపోయినవి గాన మేమీ విదేశపత్రములనే ధరింపవలసినవచ్చినదని మీరు నాతో చెప్పజాలుదురని నేను సంతోషపూర్వకముగ మీపాద సాన్నిధ్యమునగూర్చుండి మీవలననిట్టిగుణపాతము నభ్యసించును. అదనముగ వ్యయమిసుమంతయు నక్కరలేకుండనే స్వదేశీపత్రములను మనము ధరింపవచ్చునని నేనుచేరుచుకొన గలిగితిని. స్వదేశీయ నిర్ణయమందలి రహస్యతత్వమును దేశీయ మహాజనసభాసంబంధులగు వారివలన నభ్యసించుటకు సాధనమేమి? నేను నాయకులపాద సన్నిధిని కూర్చుండెదను. ఈ మాయవరము ప్రజలపాదసన్నిధిని కూర్చుండెదను. ఈయద్భుతరహస్యమును మీరు నాకు బోధింపుడు. నేనెటులప్రవర్తింపవలెనోమీరు నాకు నేర్పుడు. ఇండ్లులేనివారిని లేవగొట్టుటయును, త్రాగనీరును తివరిండ్లియులేక అల్లాడువారిని తమముటయును స్వదేశీత్రవనియములా? లేక జాతీయోద్యమనియములా? నాకెరిగింపుడని నామిత్రులగు మిమ్ము నడుగుచున్నాను. నేనెటుల వ్యతిరేకముగ మాటలాడుచుండుటవలన నేనింకను విద్యార్థుల యనురాగమునకును, నాయకుల యాశీర్వాదమునకును పాత్రుడనగుదునో కానోయకునందియునుగూడ నాకుకలగుచున్నది. మీరుదారభావముతో విశాల హృదయముతో నాలోచింపుడు. మీవిశాల హృదయముల యందు నావైనను గ్రహమునకు కొంచెము తావొసంగుదు. మీరు నాకుజ్ఞానోపదేశమును చేయబూనకలేని అత్యంతమగు శ్రద్ధతో వినయముతో నేను నేర్చుకొనుటకు సిద్ధముగానున్నాను. నేనందులకే మిమ్ముకు ప్రార్థించుచున్నాను. మీరు నాకు జ్ఞానోపదేశమును చేయజాలమనినవో నేను మరల నానాయకులతో కయ్యమునకు గడంగెదను.

శ్రీమద్వరాయులవాగి శ్రీత్రరాది మతాధిపతులగు స్వాములవారి శిష్యవాత్సల్యము

మైనూరు ప్రేక్షియుటు పత్రికాక విలేఖరి ఇటుల వ్రాసెను. శ్రీస్వాములవారు 40 దినము తిరువనంతి ఏప్రిల్ నెల 29 వ తేదిని సంజనడికి వెళ్లిరి. స్వాములవారి సన్నిధాన వర్తలలో కార్యసాధన ప్రవీణులు చాలమంది గలరు. మైనూరులో వివాహసంస్కరణ సంఘ కార్యదర్శులలో నొకరుగా డాక్టరు వెంకోబారావుగారు రజస్వలా వివాహము లవసరమును విషయమున చాల పట్టుదలను గలిగియున్నారు. తమకుటుంబములో నొకరికి రజస్వలావివాహము చేసియున్నారు. మతమువారి యధికారము కేవలము ప్రతిరోధముగ నుండుట వలన వెంకోబారావుగారు మతముతో సంబంధమును వదలకొనిరి. మతాభిమానులు కొందరు వెంకోబారావుగారింటికి వెళ్లిరి. మీరు మతమునకు వచ్చి స్వాములవారి దర్శనముచేయ నంగీకరింపవో స్వాములవారే మీబనకు వచ్చెదరని నుడివెరి. అందుమీదట వెంకోబారావుగారు స్వాములవారి మతమునకు వెళ్లిరి స్వాములవారు రుచితమర్వాదలతో వెంకోబారావుగారిని గౌరవించి వివాహసంస్కరణము మున్నగు పెక్కు విషయములను చర్చించి మాటల సందర్శమున “ఏ జంతువునకు గాని బాధకలిగితరా”దను ధర్మమునుగూర్చి మియభిప్రాయమేమని వెంకోబారావుగారి నడిగిరి. ఇది ధర్మములన్నిటిలో నత్యుత్తమధర్మ మని డాక్టరు వెంకోబారావు గారు నుడివెరి. అట్లయినవో నొకసన్యాసిమనసు నొప్పించుట పాపము గాదాయని స్వాములవారు వెంకోబారావుగారి నడిగిరి. అది పాపమే అని వెంకోబారావు గారనిరి. “మి రీయుత్రరాదిమతముతో సంబంధమును విడుచుటవలన సన్యాసివైన నామనకు చాల నొచ్చియున్నది” అని స్వాములవారనిరి. “మతమునకు పాదకట్టును సమర్పించుటలోను, మతసాంఘిక విషయములలోను నాకు యుక్తమని తోచినరీతిని చేసినయెడల కఠినములగు హేతుబద్ధములుగాని యుత్తరవుల నొసంగినవో నేను మతముతో సంబంధము తొలగించుకొనని రావుగారనిరి. మీరేమియు నియ్యకక్కరలేదు. మీరు మతమునో సంబంధమును తొలగించుకొనకుండుటయే నాశోక యని స్వాములవారనిరి. అందులకు రావుగారి గంగీకరించిరి. కార్యనిర్వహణ దక్షులగు స్వాములవారు చెదరిపోవున్న శిష్యుని మరల చేరదీసికొన గలిగిరి:—హిందూపత్రిక.

పచ్చకర్పూరము	తెల	తులం 1-కి	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరోజనము	"	"	5-8-0
కస్తూరి	"	"	8-0-0
అమృతంజనం డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.			

21 వ చెన్న రాష్ట్ర యమహాసభ.

ఈ నెల 6-వ తేదీన రాష్ట్ర యమహాసభ పురమందిరము నందు 12-30 గంటలకు పునః సమావేశమైంది శ్రీ గంధీ మున్నగు మహానాథులందఱును సభా బేదికపై నుండిరి. అగ్రా సనాధి పతి గారు యాక్రింది తీర్మానములను తీర్మానింప నుప క్రమించిరి.

15-వ తీర్మానము.

హిందూదేశ మందలి పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని యాక్రిందివిధించిన సహాయమున గౌరవతే నని యాసభవారి అభిప్రాయము. (ఏ) అన్ని ప్రదేశములందలి పరిశ్రమ సౌకర్యముల విషయమై వివరములను తెలిసికొనుట, పరిశ్రమ ప్రదర్శనలను నెలకొల్పుట, హిందూదేశ వర్తకశాఖ నొకదానిని స్థాపించి అభివృద్ధి కై అంగీకారమును సంఘముల వారు సహాయపడుటల కొరకు, సరకుల రాకపోకలు రైలు ద్వారా జరుగుటకు రైలువేగాల కేటలులను తిరిగి నవరణ చేయుట, దీనికికావలసిన ధనమును చందాల మూలమునను, రాజధాని బ్యాంకులలోనుండియు సులభమైన మరతులతో అప్పు ఇచ్చునట్లుకొరకు, పరిశ్రమల దైర్ఘ్యమువారితో కలిసి పని చేయుటకు ప్రభుత్వాధికారులకాని స గ మ ము న ం ది హైందవులగు నొక సలహానిచ్చు బోర్డులను స్థాపించుట, ఈవిషయమునుగూర్చి, పాత్రోగారును, కే.ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును, యు. వెంకటరంగయ్యగారును, కె. నాయర్ గారును, వెంకటరంగారాయనింగారును మాట్లాడిరి.

ఇది ఆందరిచేతను ఆమోదంపబడి తీర్మానింపబడెను.

9 తీర్మానము.

డిప్యూటీబోర్డులను, తాలూకాబోర్డులను, మున్సిపాలిటీలను గురించిన స్వపరిపాలనవిషయముల నిర్వహించుకొనుటకు ఎక్కువ స్వతంత్రమును నిండని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు. గ్రామపంచాయతీలను స్థాపించుట, ప్రజల చేత నెన్నుకొనబడుసంఖ్యకు వృద్ధిచేయుట, ప్రతితాలూకాకును ఒక్కొక్క తాలూకాబోర్డు నిపుట మున్సిపాలిటీ చేయింపు నులను, జిల్లాతాలూకాబోర్డులకు పీసీడెంటును ఎన్నుకొనుటలో నెక్కువ స్వాతంత్ర్యమును నిప్పట, అధికారి విభజన కమిషన్ తెలిపినట్లుగా మున్సిపాలిటీలకును, స్థానికబోర్డులకును పరిపాలనయందును, ధనమును వినియోగించుటయందును అధికారమును నియ్యవలెను.

దీనిని మో. రామచంద్రరావుగారు ఉపపాదించిరి. సి. దొరసామి అయ్యంగారును, కె.రామకృష్ణరావుగారు తెలుగులోను మహాదేవయ్యగారు అరవములోను బలపఱచిరి.

ఇది ఆందరి యామోదమున బడసెను.

10-వ తీర్మానము.

గవర్నమెంటువారి గ్రాంటును పొందుచున్న పాఠశాలలోను, కళాశాలలోను వివిధమైన మతవిద్య నేర్పకూడదు. ఈ విషయమైన విద్య గలపుటలో విద్యార్థుల జననీజనకులను, సంరక్షకులనును, స్వతంత్రత ఉండవలయును. మత విద్య అక్కరలేదని చెప్పవారిని నిర్బంధ పెట్టకూడదు. అని ఈ సభవారి యభిప్రాయము.

వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఉపపాదించిరి.

కె. యస్. అయ్యనయ్యగారు మహాపూర్తిగా. ఖండించిరి. సభ్యులు కొందఱు కేకలువేసిరి. ఏ. కృష్ణస్వామి అయ్యర్ గారు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. తరువాత ఏ. సి. పాత్రోగారు శాస్త్రిగారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడిరి. తరువాత అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహేబుగారిట్లు చెప్పిరి. మిషన్ స్కూలులలోగాని, మహమ్మదీయుల స్కూలులలోగాని, హిందూ స్కూలులలోగాని ఏ విధమైన మత విద్యను చెప్పకూడదు. మిషన్ స్కూలులలో బైబిల్లో మాత్రము రాకపోక ప్రమాదకరము. కావున ఏ బిల్లోను ఏ మతమును, జెప్పకుండుట నాకు యిష్టముఅనిచెప్పిరి.

తరువాత ఏకాంబరయ్యగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా చెప్పిరి. ఇదివరకు ఈ విషయమై చరిత్రకలలో చర్చింపబడి యుండలేదు. సభలలో తీర్చించలేదు. కాన ఈ తీర్మానమును పెట్టకూడదు. అనంతరము గోవింద రాఘవయ్యగారు శాస్త్రిగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. ఓ. వెంకట నుగ్గయ్యగారు తెలుగులో తీర్మానమును బలపఱచిరి. వై ఖండవలకు శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తరువాత ఈ తీర్మానము ఓటులపెట్టగా ౧౮౪౭౭వది శాస్త్రిగారి

పక్షమునకు వ్యతిరేకముగా ౧౮ ఓట్లును వచ్చినందున శాస్త్రిగారి తీర్మానము ఆమోదంపబడెను.

౧౧-వ తీర్మానము.

శాసనసభాసభయొక్క నిబంధనలలో మార్పుచేయు నందులకు ఈ సభవారు చింతిల్లుచున్నారు.

(౧) శాసనసభాసభలో నెక్కువమంది అసభికార సభ్యులను నిర్ణయించవలెను.

(౨) ప్రతిజిల్లాను ఒక్క వరజాధికార ప్రదేశముగ నిర్ణయించబడవలయును. అట్టి ప్రతిప్రదేశమునకు ఒక్కప్రతి నిధి యుండవలయును.

(౩) ప్రతివరజాధికార ప్రదేశమందలి నియమములు ఈక్రింది వారుగా నుండవలయును (ఎ) ఆప్రదేశములో మునిసిపాలిటీలు తాలూకా బోర్డులకు ప్రతినిధులుగా నుండుట కర్తవ్య గలవారు. (బి) పట్టపర్తిలలో దేవి అయిదుసంవత్సరములయిన విద్యార్థులు. (సి) ప్రదేశమునుండి తాను ప్రతినిధిగా రాగోరుచున్నాడో. ఆప్రదేశమునే కాపురముండి, అచ్చటి మునిసిపాలిటీలకుగాని, లోకలు బోర్డులకుగాని మెంబరుగా నెన్నుకొనబడుటకు యోగ్యులగువారు. (డి) చెన్నపురిపాలనసంఘమువారిచే నెన్నుకొనబడు ప్రతినిధి. ఆసంఘపు కమిషనరుగా నుండుటకర్తవ్య గలవారే ఎన్నుకొనబడవలయును.

(ఇ) హైందవ వ్యాపారసంఘమువారిచే నెన్నుకొనబడవలసిన ప్రతినిధి చెన్నపురి వ్యాపారవర్తక సంఘమువారిచే నిర్ణయించబడవలయును.

12-వ తీర్మానము.

బ్రిటిష్ కాంగ్రెసు కమిటీవారు ఇండియాలోని కాంగ్రెసు వారిని రాష్ట్రీయ మహాసభ వారిని దమ కాంగ్రెసు పని జయప్రదముగా నెరవేరుటకు ప్రతివత్సరము 8 తేలయూ ప్యములు అవసరము కొరవందున వారికి తగు సహాయము చేయుట అగత్యముని యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఉపపాదించిరి.

కె. వీరరాఘవచారిగారు బలపఱచిరి.

దీనిని దానుప్రతికముగానువాచారిగారు తీర్మానమును ఖండించుచు అనేక విదర్శనములను చూపుచు బ్రిటిష్ కాంగ్రెసువారికి ఒక్క దమ్మిడి యొనను పంపకూడదని చెప్పిరి. ఆందుమీద వ్యాపతి నుబ్బాగారు తగురీతిని సమాధానములను జెప్పిరి.

తరువాత ఓట్ల వేయగా ఒక్కరు తప్ప ఆందఱు తమ ఆమోదమును వెలిసిరి.

13-వ తీర్మానము.

ప్రతి హోటల్లోను సగముమంది జడ్జిలు హోటల్లలో ప్రాక్టీసు చేయుచున్న హిందు కక్షిణుగానుండి తీరవలెనని యాసభవారు అభిప్రాయపడు చున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు (ఉ). నరేశంగారు బలపఱచిరి. దీనికి వి.కె.రామానుజాచార్యార్ గారు ఒక నవరణముచేసిరి. ఆందు మిగిలిన సగము మందిలో సగముమంది ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసుకు జెందినవారుగా నుండవలెను. దీనిని నీలంరాజు చలపతిరావుగారు బలపఱచిరి. ఈనవరణకు ఉపపాదకులైన గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సమ్మతించిరి.

ఆందఱు తమ ఆమోదమును వెలిసిరి.

14-వ తీర్మానము.

రాజధానిలో నెక్కువజనులు గల భౌగమయొక్క ఉపయోగాగమై కొన్ని విశ్వవిద్యాలయములను (యూనివర్సిటీలు) స్థాపింపవలెనని గవర్నమెంటువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఉపపాదించిరి.

వి. నూర్యనారాయణరావుగారు బలపఱచిరి.

14-వ తీర్మానము.

డిప్యూటీబోర్డు ఇంజనీరింగు పదవులు ఖాళీయవుచున్న ఇదివరకు ఇంజనీరింగు పదవిలోనున్నవారిని మార్చి గాని, అసిస్టెంటు ఇంజనీరింగుపదవిలోనున్నవారిని గాని నేర్పరచవలెనేగాని అవృత్తితెలియని అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నుండుట కైన తగనివారి నేర్పరుపకూడదని యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

గౌ. కె. చిదంబరశాస్థ్ర మొదిలియార్ గారు ఉపపాదించిరి.

సి. దొరసామి అయ్యంగారు బలపఱచిరి.

15-వ తీర్మానము.

పట్టపర్తిలలో (బి. ఏ) విద్యయంతయు, మ్యాథ్లామలో నేయుండవలెనని యాసభవారి భిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆ దరిచేత నామోదింపబడెను.

16-వ తీర్మానము.

గౌ. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు శాసనసభాసభలో చర్చకుతెచ్చిన ఇరిగేషన్ పంచాయతీబిల్లును ప్రభుత్వమువారు బిల్లుగా నామోదింతురని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

17-వ తీర్మానము.

రిజిజుషన్ ఎండ్ మోటు ఆక్టు XX of 1863 సరరణ చేయుట అవసరము.

ఎగ్జిక్యూటివ్ జుడిషియల్ క్వవహరములను విడదీయువలయును, గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్. కోడ్డులో కొన్ని సవరణలు కావలెను. ఉపాధ్యాయులకు ప్రావిడెంటు ఫండు అవసరము. కమెర్షియల్ విషయములలోను, సాంకేతిక విద్యలలోను, అత్యున్నత విద్య నొసంగుటకు చెన్నపురిలో కమెర్షియల్ కాలేజీ అవసరము. కాలికట్టలోని గవర్నమెంటు కమెర్షియల్ పాఠశాలను మదిరిపాఠశాలగ నుంచవలెను కరణముల జీతములను వృద్ధిచేయవలెను. వారికిబేట యయ్యవలెను. నెల్లూరు విశాఖపట్నం కన్నులు రామనాథ పురములందు జిల్లా రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులకు ఏర్పరుప వలెను.

ఇవి యన్నియు శాసన సభాసభలో విన్నివించవలెనని యా సభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

18-వ తీర్మానము.

ముందుజరుగబోవు రాష్ట్రీయమహాసభ మధురలోగాని రామనాడులోని నేపరుచు విషయమై నుబ్బారాయ అయ్యగారు ఆహ్వానము చేసిరి.

ఆందరిచేత నామోదింపబడెను.

ఆర్. నుబ్బారాయగారు అగ్రాసనాధిపతి గారికి, పురమందిరమున నున్నవారికిని, వాలంటీరులకు నందనము లొసంగిరి.

కరతాళ ధ్వజులతోను, రాజవంశకులకు దీవేలతోను సభ ముగింపబడెను.

21-వ తీర్మానము.

శ్రీయత గంధీగారికి, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారికి గౌరవముచూపుటకు గౌ. వి. ఎస్. కృష్ణారావుగారు ఒక విందును పురమందిర బహిరంగప్రదేశము గావించి సభ కేతెంచిన ప్రతినిధులను నీనిండుకు నాహ్వానించిరి. 6-5-15.

ఆహ్వాన విజ్ఞాపనము.

నెల్లూరు విద్యార్థులందఱు శ్రీయత గంధీగారికి వారి ధర్మపత్నియగు కస్తూరిబాయిగారికి తమ కృతజ్ఞతను చూపుటకై పురమందిరమునొక విజ్ఞాపనపత్రికను జవివి, ఆ దంపతులను పుష్పహారములతో నలంకరించిరి.

తరువాత శ్రీగంధీగారు విద్యార్థులకు ఉపదేశించుచు నీయాడుదినములనుండి శ్రీవారు గమనించుచున్న సభావిషయములకుగూర్చి తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి.

నందేమాతరధ్వజులతో సభముగిసెను. 6-5-15

ఈనెల 6 వ తేదీన బల్లారి సరసవిద్యోగినిసభవారు పురమందిరములో ప్రహారనాటకమును ప్రదర్శించిరి.

సంఘసంస్కరణ సభ.

అధ్యక్షులగు ఏ. మహాదేవ శాస్త్రిగారి యుపన్యాసము.

చెన్నపురిలో జరిగిన సర్వభారత సంస్కరణసభకు మైసూరునందు సంస్కరణోద్యమమునకు పోషకులను నాయులునైన శ్రీ మైసూరు యువరాజు గారధ్వజులతోహించిరి. వారి ననుసరించి వెక్కు సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్న నుమ్మి రీరాష్ట్రీయ సభకధ్యక్షునిగ నియోజించి గౌరవించినందులకు మీకు వందనముల నర్పించుచున్నాను.

ఇదివరకు చేసినదేమి?

ఇకముందు చేయవలసినదేమి?

ఈ సంస్కరణోద్యమ ముఖ్యక్రమింపబడి వెక్కుసంఖ్య త్సరములైనవి. శాయకులగు వారు సంఘాభివృద్ధికి భంగకరములగున్న విషయములలో వ్యతిరేకమును ప్రధానమైదిగా నున్నదని నిశ్చయించియున్నారు. కాని అట్టివిధజనమును

వాసింకను తొలిగింపబడకపోయిరి. మరియు ఆ వర్ణవిభజన ముగియక పరిగెరిగియున్నచో చెడకుండ మతమునకు భంగము కలుగకుండ నందలి యెవరియనులను మాత్రమే తొలగించుటకు తగిన సాధనమును గూడ వాడుటకు నిష్ఠాయుగబాలి యుండలేదు. మరియు బాహ్యరీతిని బాటికలకును మిక్కిలి చిన్నవలయును నుండియుండే యెటు మరెవరికైనా యెవరికైనా వాడుకలు నిశ్చయించిరి. అతి బాహ్యవివాహములను కొన్ని చెడుగులు కలుగకుండనుండునని కొందరు తలంచుచున్నారని వాస్తవమైన చెడుగులు కలుగకుండ వివాహము చేయదగిన వరుసును పొచ్చించుటకుతగిన సాధనముగూడ వాడుకలు కనుగొనియుండలేదు. స్త్రీలనితీసి భిక్షునినించిండుటకును నిష్ఠాబాతుల సుధరించుటకును సంస్కర్తలు చాలాశ్రద్ధపుచున్నారని యందులకు కొన్ని సాధనముల సేర్పరచి కొన్నిచోట్ల పనిచేయుచున్నారు. అందులను కొంతలాభముగూడ కలుగుచున్నది. కాని సంఘమున కంతకు నుపకరించునట్టి సాంఘము విధాన మేదియును మాత్రము నిర్ధారణచేయబడలేదు. ఈ చెడుగును సమూలముగ తొలగించుటకు తగిన ప్రయత్నము చేయబడనందున ప్రస్తుతము చేయబడుచున్న కార్యము లంతయుపయోక్తములగు నుండుటలేదు. ఇటులే సంస్కరణ సంబంధమును ప్రయత్నములన్నియును మొదలంట నాచెడుగునుతొలగించుటకుగాను ఈవిషయము లన్నియు సేకవిషయమేగాని వేరువేరు విషయములు గావను నమ్మకముతో చేయబడుట లేనందున జరుగుచున్నంతయును కివి వైవై మార్పులుగ నేయున్నవి.

మతసాంఘికవిషయ సంబంధము.

హిందూసంఘమునందు సాంఘికవిషయములను మత విషయములను వేరువేరుచేర్చించుట కవకాశములేదు. మత సాంఘికవిషయములు రెండును మన్వసంఘమున గజిబిడిగ నల్లుకొనిపోయినవి. కాన మనము అప్రధానవిషయమును జాగరూకతతో గమనించి పనిచేయవలసియున్నది.

హిందూమత పరీక్ష.

పరీక్షకునకు హిందూమతము తక్కినమతములకు కేవలము భిన్నముగనున్నదని తోచకమానము. ప్రస్తుతకాలమునందలి విద్యాధికులగు విమర్శకులలో నేకాండరు నిశ్చితాభిప్రాయముతోడ నే హిందూ మతము నందలి సుగుణములను క్లాఫించుచుచున్నారు. మరియు లోపములను నిశ్చితాభిప్రాయముతోనే తీర్చుముగను ఖండించుచున్నారు. ఈ విమర్శకులలో భారతీయులను పాశ్చాత్యులను గూడ గలరు. వారు విమర్శించిన రీతిని హిందూ సంఘమున సుగుణములు లోపములు గూడ వెక్కులు గలవనుట నిశ్చయమే. కాని ప్రధానాంగములైన మనవారముసలము సాకోగ్యము నైనపుడు మన సంఘము సజీవమనియే చెప్పదగినగాని అభివృద్ధికొందుటకు మాత్రమివాద్యాధి బాధితభాగ మంత రాయమును కలిగించుచున్నది.

కాస్త్రానుకూలముగు హిందూసంఘ సంస్కరణము.

దీనినే కాస్త్రీయసంస్కరణ మనవచ్చును. మన సంఘ మంతయు నొక ప్రధాన శరీరముగా భావించి ఆసంఘము వారందరు నాచరింపవలసిన విధులను మన కాస్త్రములు విధించుచున్నవిగాన మన సంఘ ప్రతిస్థాపనము లాప్రధాన శరీరమున వివిధాంగములని భావించి మనము సంస్కరింపగడంకలేదు. ఈ కాస్త్రము లనేకములు గలవు. సత్యమును గూర్చియు ఆత్మనుగూర్చియు బోధించు కాస్త్రము లుత్తమ కాస్త్రములు. అట్టికాస్త్రములు కేవలము సత్యాత్మకములు. సాధికారములు లేనమాడగానివి. ఏ మానవుడును గూడ వాని సత్యమును గూర్చి సందేహింప నలవిగానివి. ఇవియే కాస్త్రములగు పితృవబడుట కర్తవ్యము లయినవి. ఆయా సంఘములవా రాచరించు నియమములను గూర్చి మనువు మున్నగు వారు వ్రాసిన నిబంధనలుగూడ కాస్త్రము లనియే వాడబడుచున్నవి. ఈ ధర్మకాస్త్రము లందరిధర్మములను క్రమక్రమముగ నాచరించవలసినసంఘములు, వానియందెన్నియో మార్పులనుకేసియున్నాడు. వేదములునుస్మృతులునుగూడ నీరెండువిధములగు కాస్త్రములలోనే చేరయున్నవి. కాన సంస్కరణముగనదావారంపబడిన యుత్తమకాస్త్రములలోని సత్యములకు కృతీరకముగాతంద మానవక్రొత్తములగు రెండవరకలి కర్మకాస్త్రములలోని నిబంధనలను సంఘాభివృద్ధి కనుకూలముగ సంస్కరించుటయే యగుచున్నది. కానమనము కాస్త్రములను వాగుగ పరిశోధించి కాస్త్రాత్మకమైయుడిగియు

యుత్తమకాస్త్రము కనిపెట్టి వానివైని నూతనసంఘము నాధాపరచి నిర్మించవలసియున్నది. ఇందులకు విద్యావైశిష్ట్యము యుక్తా యుక్త వివేచనము మున్నగు గుణవిచార నవసరము. అట్టిశక్తిగలవారి కవకాశమెంతయై నగలదు

హిందూసంఘ విధానమునందలి ఆస్తికముల తత్వము ఈసంఘవిధానమునకు మూలధారమేమి వర్ణాశ్రమ ధర్మముని పితృవబడుచుండుటవలన మనసాంఘిక విధానము ధర్మాత్మికమని యు ధర్మాధేయ మని యులేలుచున్నది. ఇటుల మన సంఘమునకుధర్మమే ఆధ్యాత్మికతత్వమే మూలధారముగ నుండుటవలన ఆస్తికతత్వము ప్రబలముగనున్నపుడు యుత్తమనితీరీతిమయ తత్వమగనున్నపుడు నీచనితీరీతిగ్రుంగుచుండెను. పారంపర్యాగత వృత్తాంతములను మన సంఘము కృతయుగమునందు యుత్తమనితీయించుండె ననియును కలియుగమున నీచనితీరీతి కచ్చియుండెననియును తెలియుచున్నది. రాజుతన పరిపాలనా సమర్థ్యమును బట్టి సంఘమును యుత్తమనితీరీతి కేలుగుటయు నీచనితీరీతి క్రుంగుచేయుటయు జరుగుచుండును. ఇప్పుడెవను మన దేశమున ధర్మము మిన్నగానున్నచో సంఘముత్తమనితీరీతి కేలుగును. కృతయుగము కలియుగమునను నవివేకకాల నామములుగావు. ఆధ్యాత్మిక శ్రేష్ఠత్వమే కృతయుగము నీచత్వమేకలియుగము. వీరిని బట్టి హిందూసంఘమునకు మతము ఆధ్యాత్మికతత్వమే మూలధారముగ నున్నదని స్పష్టమగుచున్నదిగాని ఈవిషయమును మనము “వర్ణాశ్రమధర్మ” మనువాక్యమునందలి పదములవలన మొదట గ్రహింప నవకాశము లేదు.

ధర్మము, వర్ణము.

వర్ణము ఆశ్రమము ధర్మము అను పదములకు యధార్థముగు సర్థము నుత్తమ కాస్త్రముల నుండి మనము గ్రహింపవలసియున్నది. ఈ విశ్వమెటుల నడవ బడుచున్నదో ఆ విషయమే మొదట ధర్మ మనబడుచుండెను. ఈ విశ్వమంతయును భగవంతుని ఆపరప్రకృతియనియును భగవంతునందలి శ్రేష్ఠ కనిష్ఠ భాగములలో శ్రేష్ఠ భాగము కానిది (ఆ భగవంతుని యందలి పరప్రకృతి శ్రేష్ఠభాగము) యే ఈ ఆపరప్రకృతిని పరిపాలించుచు నడపించుచు పోషించు చున్నదని భగవద్దీక్షయందువాచరింప బడినది. కాన ధర్మమనగ విశ్వవిస్తరణమనందు ద్యోతకమగుచున్న దైవనిదేశముయే స్పష్టమగుచున్నది. భగవంతుని భావమునకును గుణ్యముగ తన భావమును మార్పుకొనటయే మానవ ధర్మమగుచున్నది. అనగా వేదమునందలి ప్రథమాదేశము ననుసరించుటయే భగవంతునితో సహచర్యమును బడయు ప్రయత్నించుట. భగవంతునకు సహకారియై యుండుట. ప్రపంచమునందు భగవంతుని మహిమను విస్తరింప చేయుటకు సర్వ శక్తుల నుపయోగించుటయే మానవుని ముఖ్య ధర్మమని వేదములోని ప్రధానాదేశము విధించుచున్నది. దీనికే వర్ణమని పేరు. భగవంతునితో సహచర్యమును బడయుటకు ప్రయత్నించు వాడును తనస్వలాభమును చూచుకొనక ధర్మము ననుసరించి వైవభావమునకు సహకారియై ప్రవర్తించువాడును వర్ణమునకు వేదనవాడగును. వేదమునందు ఈప్రధానాదేశమే వేదహృదయము. ఇదియే పరిత్యాగమును నుత్తమ ధర్మము. ఇదియే ప్రధానమగు సోమయాగము. బ్రాహ్మణుడనగనెడకు? ఈ ధర్మాచరణములను నే బాలియందు పుట్టినవాడైనను గూడ బ్రాహ్మణుడగునను నదియే యధార్థమగు వేద మతము. భగవంతుని తెలియగోరువాడును, భక్తుడునగు నాతడే బ్రాహ్మణుడని వేదమతము బోధించుచున్నది. ఎవ్వడు ఏవో యొకమానవ సంఘము యొక్క యాచారములకు బద్ధుడై యుండక స్వవ్యాపియగు నాత్మయొక్క విశాలధర్మమునను సరించి యుత్తమ రీతిని యుదాగభావముతో జీవయాత్రనడుపునో యాతడే బ్రాహ్మణుడు. బ్రాహ్మణ నామ మాతనికేవలించుచుగాన స్త్రీయైనను పురుషుడైనను ఏ విధమన భగవంతుని ధ్యానించుచున్నను ఇట్టి యుత్తమాధ్యాత్మిక ధర్మము నవలంబించి ప్రవర్తించినచో బ్రాహ్మణత్వమును బడయుగలుగు ననునదియే వేదాభిప్రాయము. మతమనబడదగిన ప్రతిసాంప్రదాయమునుగూడ ఆత్మశరీరమునకు విలక్షణమైనది యనియు స్వేచ్ఛాసంచార మనియు జరూపరణరహిత మనియును. అట్టి యాత్మ, యన్విబంధనీతి నెట్టి యుత్తమమార్గమున సంచరించునో అట్టి యుత్తమమార్గముననే శరీరబద్ధులైన వారందరు నివాహికమున సంచరింపవలయుననియును బోధించుచుండును గాన మతకర్తలందరును గూడ నట్టియు దాదభావనలతో భగవంతుని తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించిన వారేగాన వారలంబించిన విధానములు వేరుగానున్నను వారందరును వేదాభిప్రాయము సారము బ్రాహ్మణులే నవర్ణమేయుదురు. ఏమన వారందరును భగవంతుని ననుసరింప గోచువారే. ఈరీతిగా వర్ణ బ్రాహ్మణజబులుల యగ్రమును మనము పూర్తిగ గ్రహించినచో మహాభారతమున ధర్మమనార్థమును బాదమత గ్రంథములయందు

బుద్ధ భగవానుడును నుడివిన విషయమునకు నుగ్రాహ్యమగును. “వేదవేద వర్ణములనున్నను వానిలో ప్రత్యేకింపదగు భేదమేమియును లేదు. ప్రపంచమంతయును బ్రాహ్మణమయమే. మొదట నందరను బ్రాహ్మణులే. ఇటీవల వారు వారలంబించు వృత్తులనుసరించి క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాది నామము లా బ్రాహ్మణుల కొందరికి కలిగినవి.” ఈ రీతిగా వేదము యొక్కయు మహర్షుల యొక్కయు అభిప్రాయము ననుసరించి ప్రపంచమున వేరువేరు మత ధర్మముల ననుసరించువారందరును బ్రాహ్మ ప్రవర్తనమున భిన్నులుగా కనబడుచున్నను వారందరునుగూడ ఆత్మ విషయమున నభిన్నులే. అందరును భగవద్భక్తులే. కాన భిన్నమతములవారికి మతవిషయమున వైరుధ్యమేమియును లేనేలేదు. మానవుని వర్ణ ధర్మమునగ భగవద్భక్తియే. మానవుడు తనలోని యాత్మదైవ స్వరూపియని గ్రహించుటకు ప్రయత్నించి భగవదుద్దేశ్యము ననుసరించి ప్రపంచమున భగవంతుని మహిమను చేతనైనంతవరకు కొనసాగించుటయే యని మొదట నిర్దేశింపబడినది.

ఆశ్రమము - వర్ణధర్మమునందలి మతభాగము.

ఈవర్ణధర్మములను విభాగ మెటులకలిగినదో ప్రస్తుతము తలంపబడునటుల వర్ణధర్మమనగ బాలిధర్మమను వర్ణ మెటుల కలిగినదో మనమిపుడు గ్రహింపవలసియున్నది. ఆశ్రమధర్మమును మనము గ్రహించుటకు ప్రయత్నించినచో మనకివర్ణధర్మవిషయమును వ్యక్తము కాగలదు. “దైవభక్తుడు సత్యమును (మనో వాక్కర్మలకు విరుద్ధమగు మాటచెప్పకుండుట) వేదమును (ఆధ్యాత్మికధర్మములను ఆధ్యాత్మిక ప్రచారమును గ్రహించుట) కర్మము (ప్రపంచమున నేరచేయుట) దయము (తన్ను తన స్వాధీనమందుంచుకొన గలుగుట) తపస్సును (ఆధ్యాత్మిక విధానమును చలనము లేకుండ నలంబించుట) అను నుగుణములను వృద్ధి చేసికొను భగవంతునితో నైక్యమును పొందుటకు ప్రయత్నింపవలయునని కేనోపనిషత్తు నంచున్నది. బ్రహ్మచర్యము మున్నగు నాటాగా శ్రమములయందును మానవుడీ సుగుణములను బడయుటకు సాధనచేయవలయును. సత్యము ఆధ్యాత్మిక సంపత్తికి అన్ని యాశ్రమములలోని వారికిని విధాయకముగనుండి తీరకలేదు. తక్కినవేద కర్మదమ తపస్సులను సత్యముతో పాటుగానిలేక యొకదాని యభ్యసించిన పిమ్మట మరియొకదానిగా గాని ఈ 4 ఆశ్రమములలోను అభ్యసించవలసియున్నది మనుస్మృతులు మున్నగు స్మృతులలో వేదము కర్మదమము తపస్సునను నీ నాటాగును బ్రహ్మచర్య గృహస్థ వానప్రస్థ సన్యాసముల మన నాటాగా శ్రమములలోను క్రమముగ నొకయాశ్రమమున దొకటిగా నభ్యసించదగుననియే యున్నది. మానవజీవముందు భగవంతుని తెలియగలుగుటకు చేయవలసిన సాధనము గృహస్థాశ్రమమునందే చేయవలెను. అనగా ఈయాశ్రమము నందు గృహస్థు తనకు కలిగియున్నట్టియు తా నభ్యసించినట్టియు సమస్త శక్తులను భూతజీవమునందే వినియోగింపవలెను. (భూతజీవయనగ మానవులకే గాక ప్రాణముగల సమస్తజీవులకును సేవ చేయుట) ఈసేవ చేయుటలో గృహస్థుడు తాను భగవంతుని సేవచేయుచున్నానను నిశ్చయభావముతోనే చేయవలయును ఇదియే వర్ణధర్మము.

వర్ణధర్మమునందలి సంఘభావము

ప్రజలకు కావలసినవి సామాన్యముగా నున్నప్పుడు ఎల్ల వారును ఏకవిధముననే సంఘసేవ చేయవచ్చును. అప్పుడుసంఘమువారందరును ఏకవర్ణమువారే యగుదురు. అప్పుడుసంఘము నందందరును సామ్యజీవనలే యగుటవలన నొకరికొకరు చేయవలసిన సేవలేకుండుటచేతను అందరును ఆధ్యాత్మికవిషయమునందే అధికదిక్కు గలిగియుండిరి. అందరును బ్రాహ్మణులైయుండిరి. కాననే వేదములును పురాణములునుగూడ మొదట నందరును బ్రాహ్మణులే యనియు సవర్ణలేయనియు నిటీవల నా ఏకవర్ణమునుండి వేరువేరు వర్ణములు కలిగిన వనియును నుడువుచున్నది. సంఘమునందు వేరువేరువృత్తులకుసరసుగుట వలనను ఆకృతుల నవలంబించుటకు ప్రత్యేకమైన నైపుణ్యమవసర మగుటవలనకలకా మృత్తులనవలంబించినవారు వృత్తుల ననుసరించి వేరువేరు వర్ణములుగ విభజింపబడిరి. ఇట్టివిభజన మేర్పడి ఆయావృత్తుల చేయువారికి వృత్తులనుబట్టి క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాది నామములు పెట్టబడినను గూడ నందరికిని నాధ్యాత్మికచింతయే ప్రధానముగ నున్నంతకాలమును ఈ సంఘములలోని వారందరును ఏకబ్రాహ్మణ సంఘములోని వారుగని భేదములేకుండ నుండిరి. రాను రాను వివిధ పరత్వ మతిశయించి ఆధ్యాత్మికతత్వము నున్నట్లుటచే సర్వలకును సామాన్యనామమగు బ్రాహ్మణనామము తొలగిపోయి బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యశూద్రాది వర్ణక్రిసంఘనామములే

ప్రజలసాగునది, అప్పుటికి మతము ప్రమాదకర భావమునానాని నిత్యమైతికాది కర్మల క్రింద పాపమిందినది. తత్సంబంధముగు మంత్రతంత్రములను చదివి వానినాచరించునానా ప్రాప్త్యానిలైరి. త్రిమిత్యమును వైశ్ణవము నీమతతంత్రముల నంత శ్రద్ధతో నాచరించుట మారిరి. శూద్రులు పూర్వమునే పరిత్యజించిరి. దేశాంతములకేగి వెళ్ళునంతయు లభించినవనింది. ప్రాప్త్యానిలతో సంబంధము లేకుండకండి మరలి వచ్చినవారందరను చండాలులు, దామ్యులు మేల్కొలుపెరి. వేదములను ఇతివృత్తులను పురాణములను బట్టిచూచినవో ధర్మజన మిటుల నేర్పడినట్లు మనము గ్రహింపగలగుచున్నాము.

చెన్నరాష్ట్రీయ సంఘసంగ్రహణసభ - నెల్లూరు

ద్వితీయదినచర్య

ఈనెల 6 వ తేదీన ఉదయము 7-40 గంటలకు పురమందిరమునందు సమావేశమైనది. శ్రీయుత గంధి గారు కూడ దయచేసిరి.

5 వ తీర్మానము.

ఉన్నతపాఠశాలలలోను, ప్రాథమిక పాఠశాలలలోను శ్రీవిద్యాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారును, అధికారులును స్థాపించినట్లులకై ఈసభవారు తమకృతజ్ఞతను వెలుపుచున్నారు. అట్టివిద్యను ఫలితమైనదానిని చేయుటకై ప్రభుత్వమువారికి ఈక్రింది విషయములను విన్నవించు దలచినారు.

మాడవతరగతివైకుండి బాలికా పాఠశాలలో శ్రీలక్ష్మి ఉపాధ్యాయులనుగ నేర్పరుచట స్కూలు వైసుల తరగతివరకు మాతృభాషలో విద్యను గలపునట్లును, ఆంగ్లేయ విద్య నిర్బంధవిద్యగా నుండగూడదనియు కంచిపురమందున్న ఉన్నత బాలికా పాఠశాలలలో ఆంగ్లేయవిద్య ఇచ్చాపాఠముగ నుండునట్లుచేయుట ప్రతిజిల్లాలోనునొక ఉన్నతపాఠశాలయు నొకబోధనాభ్యాస పాఠశాలయు స్థాపింపవలెను. శ్రీలక్ష్మి సాంకేతికవిద్యను, చేతిపనులను నేర్పవిద్యను నేర్పుటకు ఒక్కవిద్యాలయము నైన స్థాపింపవలయును.

వి. వి. జోగయ్యగారు నైతికానమును ఉపపాదించిరి.

వి. భావనాచార్యులుగారు ఆమోదించిరి.

6 తీర్మానము

విలంబకన్యలకు వివాహముచేయుట యుక్తమనియు అవసరమనియు నీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. హిందు విలంబులకు ఉన్నతకై ప్రతిజిల్లాలోను స్వతంత్ర వృత్తులను కల్పించినారు స్వతంత్రముగా జీవించినట్లును దేశమునకు ఉపయోగమైనవారినిగా చేయుటకును దోడ్పడవలెను.

జేమూరి శ్రీరామ శాస్త్రిగారు ఉపపాదించిరి.

పి. పాత్రోగారు బలపఱచిరి.

సభ్యులలో నొకరు విలంబులకు వివాహముచేయుట అనవసరమనియు, వీరికి వివాహములైన కన్యలకు భర్తలందొరకరనియు చెప్పిరి. వీరిసరణకు ఎవరను బలపఱచ నందున తోసి వేయవలెను.

7-వ తీర్మానము.

సంఘసంగ్రహణ విషయములనుగూర్చిరగినయేర్పాటులను చేయుటకు కొన్ని సంఘములను రాజధానియంతయు స్థాపించి అందొకదానిని సెంట్రల్ సంఘముగా నేర్పరుచుకొని హిందూదేశమునందు జరుగు సకల సంస్కరణప్రయత్నములకు ఉపసంఘములకు తెలియజేసి ఒకవిధమైన సంస్కరణసమితి కార్యమాలముగ చేయవలెనని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

జి. కందసామిశెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

కాళినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు బలపఱచిరి.

తరువాత జి. సత్యమూర్తిగారు వైవిధ్యములగురించి కొన్ని నిబంధనలను నేర్పాటుచేయుటకు ఒకసంఘము ఏర్పాటు కావలెనని ఒకతీర్మానమునెట్టిరి. ఆ సంఘములో కాళినాథుని నాగేశ్వరరావుగారును, యస్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారును, యం. చెంగయ్యగారును, జి. కందసామిశెట్టిగారును, ఎ. మహాదేవగారును, కె. పి. రామనాథుగారును సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

8-వ తీర్మానము.

ఈక్రింది సంస్కరణలు అవసరములను, పోల్సానా పరచదగినవియు నని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు (ఏ) ప్రతికాశలోను ఉన్న ఉపశాలవారు కలసి భుజించుట, వివాహములను జరుపుకొనుట. (బి) చుట్ట, త్రాగుదు మున్నగు దుర్భాషములను పోగొట్టుటకు సదుపాయముల నేర్పించుట. (సి) దేవాలయములలో నీచవృత్తిచే జీవించు వేదదాసీలను తీసివేయవలెనని.

వై విషయములు వి. శ్రీరామశాస్త్రిగారిచే ఉపపాదించబడినవి. దొరసామిగారిచే బలపఱచబడినవి.

ప్రాధికార. లక్ష్మీనరను నాయుడుగారు వివాహములు స్వకాశలలో చేసికొనునట్లును భోజనములమాత్రము అన్నికాశులు కలసిభుజింప వలెనను ఒకసవరణను చేసిరి. దానిని రెడ్డినాయుడుగారు బలపఱచిరి. వారే బి. పట్టాభిరామా రెడ్డిగారివల్ల సరణచేయబడిన "వివాహములకును, శుభకార్యములకును, కేశ్యలను రప్పింపవచ్చు"నను విషయమునుగూర్చి ఖండించుచు మాట్లాడిరి

ఈ సవరణలు ఒట్లు చేయగా నిలువలేదు.

9-వ తీర్మానము.

నిమ్మనామధ్యద్వరణము.

జేపా రామేశంగిగారు ఉపపాదించిరి.

అదిప్రూడి సోమనాధరావుగారు బలపఱచిరి.

10-వ తీర్మానము.

ఉపాధ్యాయినీ వృత్తిని స్వీకరింపదలచుకొన్న బ్రాహ్మణవిలంబులకు కొక గవర్నమెంటుహోస్టలును నెలకొలిపినందులకు ప్రభుత్వమువారికి ఈసభవారు తమ కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన వందనములనిచ్చుచున్నారు. మరియు నిట్టిదానినై ప్రతి జిల్లాలోను స్థాపింపవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఇది సభ్యులందరియనుమతిని బడసి తీర్మానింపబడెను.

11-వ తీర్మానము.

విద్యార్జన నిమిత్తమును, తదితరొకరమైన పనులకును పరదేశములకు వెళ్ళి వచ్చినవారిని నిరాఘాటుముగా తమతమ మతములలోనికి తీర్చుకొనవలెను.

ఇది అందరిచేతను ఆమోదింపబడెను.

12-వ తీర్మానము.

నీచవృత్తివలన జీవించు జాతులయొక్క బాలికలను పోషించుటకును, విద్యనిచ్చుటకును నేర్పాటు చేయబడి, దాదాభాయిగారి బిల్లుకు యీసభవారు తమమృదదుర్భాగ్యమైన ఆమోదము నొసంగుచున్నారు.

ఇది సభ్యులనాంగీకారమును బడపెను.

అనంతరము యం. చెంగయ్యగారు అగ్రాసనాధిపతి గారికి వందనములర్పించి సభను ముగించిరి.

ఒక సభ

ఈనెల 6 వ తేదీన పురమందిరములో శ్రీవ్యాపతి నారాయణగారి యాధిపత్యము క్రింద శ్రీమతి ఆనిలి నెంటు గారు "భారత కర్మమునకు భారతీయులు ఏమిచేయవలెను" విషయమును గురించి ఆంగ్లేయభాషలో గంభీరపద్యానమును ఇచ్చి సభ్యులందరికి ఉత్తేజము గలుగునట్లు చేసిరి. మీరు మీదేశమును స్వయముగా పరిపాలించుకొనుట కనకాశము బాగుగా కలుగనిది, మీరు ఎన్నటికి బాగుపడరు. విద్యా విషయములలో ఎక్కువగా కృషిచేయవలెను. 40 సం॥ లకు క్రిందట జపాను మీకన్న విద్యలో చాల హీనముగానుండెను. ఇప్పుడు చూడండి ఎంత ఎక్కువగానున్నార. విద్యలేనిది చర్మము వృద్ధిగాదు. తరువాత మీశ్రీలకు విద్యఅధికముగా రావలెను.మీలో అహింసాబాయిరాజ్యమేలినది.హిందుశ్రీలు జ్ఞాహీనలుకారు. అనకాశము నియ్యండి. రాజపుత్రశ్రీలు మీరు మహారాష్ట్రలో కూడ పనితెలిన యువతీరత్నములు గలరు. తరువాత నిమ్మనామధ్య ఉద్ధరించవలెను. మాలవారిచేత కూలిచేయించుకొని దర్భ్యయ్యరలనీచచ్చిన వివరి నేల చేయుదురుగాని చేతికియ్యరు.ప్రతినిచపుపనివారు మీరుచేయుచున్నారు గంధిగారు అశ్రీకాలో హిందువులవిషయమై స్వాగత్యముతో వాకిముందు నడచినట్లు మీలోని ప్రముఖులు సయితము ముందునడువలెను ప్రతివారును వాక్కునుగలుగుట ప్రయత్నింపక కార్యకూరులగుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అప్పుడు బాగుపడుదురు. అని ముగించిరి.

తరువాత అగ్రాసనాధిపతిగారు చీసంటు దొరసానిగారికి వందనములొసంగి సభను ముగించిరి.

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళి. - నేడురేపు సాయంకాలము 6-58 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

కాలమూసనీటి. - నిన్న సభికోష్ఠానికి 95 మాత్రము; అభిమోక్షానికి 77-6 మాత్రము.

పోక. - నిన్న సాయంకాలము జే. డబ్లియూ. ఆరమ్ సాంగుగారు ఇంగ్లండు వెళ్లుటకుగూడు కొలంబోకు లైలు డేటివెళ్లిరి.

వేదలకు సహాయము. - మదరాసు కలిజయేటు స్కూలువారి యధీనములోనున్న చర్చికిసంబంధించిన నీస్థలము వేదలకు సహాయముచేయునని తేము, స్కూలువారులలో రేపు శనివారము తెల్లవారి 8 గంటలకు తమ యధ్యసంవత్సరపు సంతను జరపుదురు.

ఇంగ్లీషు మెయిలు. - రైలుబండి సకాలమునకు వచ్చునెడల, ఇంగ్లీషు తపాలు రేపు శనివార మధరాహ్నము 8 గంటలకు మదరాసు పోస్టాఫీసులో బట్టాదాకు నీధము చేయబడును. పోస్టుబాక్సులు గలవారి ప్రత్యేకపు సంచులు 2-30 గంటలకే నీధమగును.

రామాయణప్రసంగములు. - నైదావేట రామానుజ విజయవిలాసమందిరమున ఎల్లుండియాదివారము అపరాహ్నము 11-15 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వశిష్ట భారతిగారు తమ రామాయణ ప్రసంగములలో నేడవయోధ్యాసమును సువ్యసించెదరు.

సోనీరు కాంపిటిషను లీగు. - 1914-15-వ సంవత్సరమున కేర్పడిన వ్యాస బహుమానము నిమిత్తము పోటీ చేయగోరువారు తమ వ్యాసముల నీనెల 15-వ తేదీలోపల పంపవలెను. గడువునాటి చేరెడి వ్యాసములు నిరాకరింపబడును.

సరస్వతీ బాలికా పాఠశాల. - దీని సప్తమ వర్తంతువునకు బార్బిటవును పిదారియాల్ కోనలవీధి నెం 81 దగ్గరనుండు నేడు నిర్వహింపబడును. స్కూల్ అసిస్టెం టిని నెప్పెళ్ళు స్వామినాథయ్యగారి భార్య యగ్రాసనాధిపత్యము వహించును.

ఒక ప్రకటనము. - కీర్తిశేఖరానెన మేడమ్ బ్లాజ్కో స్కీగారి ప్రత్యాభిక్షము, రేపుశనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు అడయ్యూరునందలి తిరుసాఫికల్ సానైటరీ ప్రధాన కార్యాలయమున నిర్వహింపబడును. సభలో భగవద్గీతాది పఠనములు జరుగును. ఆనిలి నెంటు దొరసానిగారు కట్టకడపట నుపన్యసించెదరు.

నోటీసు
చెన్నపురిలోని మైకోర్టు
న్యాయస్థానమున
సాధారణ అసల్ సివిల్ అధికారము.

1914 సం॥పు సివిల్ వ్యాజ్యము నెం 160.

గుడివాడ రంగయ్య శెట్టి వర్తకుడు, సాకిక్ నెం. 70 వరదా ముత్రియప్పకవీధి, బార్బిటవుక్.

చెన్న పట్టణము.....వాడికిన్ని

1. గుడివాడ నారాయణశెట్టి వర్తకుడు, సాకిక్.

నెం. 120 వరదా ముత్రియప్పకవీధి బార్బిటవుక్, చెన్న పట్టణము.

2. టి. చెంచురామయ్య శెట్టి, గుమస్తా సాకిక్.

నెం. 80 వరదా ముత్రియప్పకవీధి, బార్బిటవుక్, చెన్న పట్టణము.

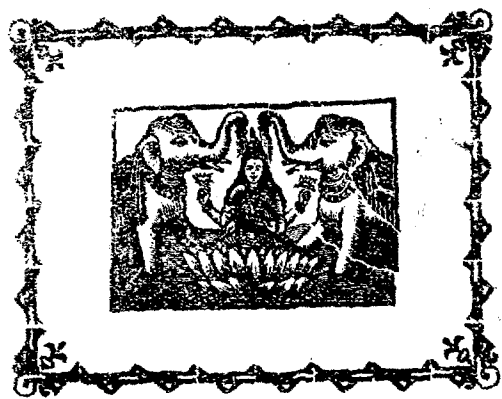
3. గుడివాడ మొకటే మెరుమాళ్ శెట్టి, మొదటి ప్రతివాది కొమారుడు అలినతోనూడ వైవిలాసమునం దుండువారు - ప్రతివాదులకున్న.

మిస్టర్ జడ్జి జేక్ వెల్ ప్రభువు గారివలన 1915వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 8వ తేదీన యిందులో చేయబడ్డ ప్రభువు డిక్రీ తీర్పు ననుసరించి యిందువల్ల తెలియచేయడ మేమన్నను, చెన్నపట్టణము బార్బిటవుక్ వరదా ముత్రియప్పకవీధి నెం. 120 లో జి. నారాయణశెట్టి అందుకో అనువేట జరుపుకూచున్న వ్యాపారములో వాడికిన్ని 1, 2 ప్రతివాదులకున్న వున్న ఉచ్చుడి, 2 డో ప్రతివాది సంబంధపడిన 81-1-1918 లోనున్న, వాడికిన్ని 1 టో ప్రతివాది సంబంధపడిన 88కు 13-7-1914 లోనున్న విడిపోయినది.

ఈ 1915 సం॥ ఏప్రల్ నెల 8వ తేదీ.

మొకటేను బ్లామునందు, సాకిక్ నిగనిముం రాధాకృష్ణజనములేదు.

పుట. P. Ramachandraswamy అధికారి లిట్లు ప్రకల్పించు యుద్ధపుటోడలు లిమూ

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 7-తేది

శుక్రవారము.

దేశ భాషలు

దక్షిణ హిందూస్థానమున దేశభాషల యుగము ప్రారంభమయినది. ఆంధ్రమొక్కటియే ప్రఖ్యాతిదశయందున్న దనుకొని యొకవిధముగా మనము మురియు ముడినకాలము దాటిపోవు సమయ మాసన్నమగుచున్నది. అరవమున జరుగు ప్రయత్ని మొక కొంచె మిటీవల నొకానొకచోట పేర్కొంటిమి. నేటిదినము కన్నడభాషాభ్యుదయమునకు మైసూరు సంస్థానమున నుత్తమస్థానమున నుండు వారు వివరించుచుండు విషయములను విమర్శించు తరుణ మబ్బినంతలకు సంతసించు చున్నాము. ప్రారంభమయి యుండు నుత్సాహము పట్టుదలను బురికొల్పినేని దాక్షిణాత్య ద్రావిడభాష లొండొంటి నిదర్శనముచే నభిరకాలమున మిక్కిలి ప్రముఖములై దేశోద్ధారకములు కావచ్చును. అందును కన్నడభాష దత్తుత్రులు దలచికొని రేచి మనయందరకును మార్గవర్క మగుటకు తగిన సదుపాయము లమరియున్నవి. ఆభాషకు నొకటి రెండు నమకూలము లున్నవనుట నిజము. కడచి మూడవతేదిని బెంగళూరున సమావేశమైన కన్నడసాహిత్య సమావేశ సమయమున నధ్యక్షత వహించిన ఎ. వి. సంజుడయ్య ఏమ్. ఏ. ఎమ్. ల్. పి. ఐ. ఇ. గారు నడివిట్ల కన్నడభాషోపయోగ మొక్క మైసూరునమాత్రమే గాదు మద్రాసురాజధానిలోని కొన్ని జిల్లాలలోను హైదరాబాదు రాజ్యములోని కొన్ని మండలముల లోను బొంబాయి రాజధాని యందలి కొన్ని ప్రాంతములలోను కన్నడభాషనువాడు వార్తభాగమున్నారు ఇట్లువిభాగము కలిగియుండుచేత వాడుకయందలి భాష జాతీయముల నేమి, కడజాలమున నేమి ప్రాంతప్రాంతమునకును వేరుపడినది. భార్యారు భాష యొక్కటియు మంగుళూరుభాష యొక్కటియు మైసూరుభాష మరియొక్కటియునను భాషము ప్రజలలో భాగగా నాలుకొనియున్నది. ఈ విభేదములు తెలుగునందువలె ప్రత్యేకమగు గ్రాంథికభాష యొకటియుండినంతకష్టమును కలిగించి యుండవు. క్రీ. శ. ఐదవ శతాబ్దము నుండియు కన్నడగ్రంథములు నుపసిద్ధములు. మొదటజై నుల చేతను పిదప లింగాయతులచేతను తుదకు వైష్ణవులచేతను రచితములైనవి కలవు. గొప్పవాఙ్మయమున్నది. కాని ఈవాఙ్మయమంతయును హళగన్నడమని ప్రవహింపబడు పూర్వభాషయందున్నది. ఇటీవలి వచనరచనకును తదితరరచనకును కమువారు కొంచె మించుమించుగా నునకు సరిపోవు నొకవిధమగు నుచువచ్చుచున్నారు. కావున కమునగూడ నేప్రాంతపు యు ననుట వారిలో లు విడియుండుట

గాని వేరువేరుప్రాంతములవారు వేరువేరుభాషాసాంప్రదాయములు స్వల్పముగా కలిగియుండుట కానినిజముగా కన్నడ ప్రజభాష నభివృద్ధి చేసుదలంచినయెడల నెక్కువ యాటంకములు కావాలవు. మైసూరు స్వదేశసంస్థానము. ప్రభుత్వమున నుండు మహారాజగారును ప్రజలును నందరును కన్నడ భాషోపయోగము నేటి కన్నడవాఙ్మయము గూడ కన్నడమహారాజులగు మైసూరు ప్రభువుల యండన నభివృద్ధియొనరి. కన్నడప్రాంతములలో నెల్ల మైసూరురాష్ట్రమే ప్రముఖమయియున్నది. అచ్చటి ప్రభువులును ప్రజానాయకులును శ్రద్ధవహించి వాఙ్మయనిర్మాణమును ప్రోత్సహించదలకొనరేని తప్పక యచ్చటిజాతీయమే భవిష్యత్తున కన్నడభాషకు శరణ్యముకాగలదు. ఆంగ్లభాష నిదర్శనముండనే యున్నది. మొదటనాంగ్లభాషలో ముఖ్యవిభాగములు మూడుండి పిదప నొకవిభాగపు వారికి రాజకీయోపకర్యము కలుగుటవలన నావిభాగపుభాషయే ప్రసిద్ధమయి పరగినది. ఇంత దనుక సంజుడయ్యగారు నడివిట్లు సంస్థానమంతయు కన్నడమేమైనను పరిపాలకులు కన్నడలేమైనను ప్రభుత్వపు కార్యాలయములభాష యాంగ్లముగా నుండి యుండుటచేత కన్నడమునకు ముక్తికలుగలేదు. నిజముగా నిష్ఠితి మిక్కిలి శోచనీయము. కాని దీనికిని కారణము లేకపోలేదు. మైసూరు బహుకాలము మహారాజుపేరిట నాంగ్ల పరిపాలనమున నుండినది. అప్పుడచ్చటి ఏర్పాటులెల్లయును నాంగ్లపరిపాలిత మండలములలోని ఏర్పాటులనే యనుకరించియుండెను. ఆచాయనేటికిని విషవలేదు. ఒక్క భాషావిషయముననే కాక మరియితరవిషయముల ననేకముల నది కానవచ్చుచునే యున్నది. అయినదివా విశ్వేశ్వరయ్యగారి పూర్వమును మైసూరు ప్రజాబుద్ధి సూక్ష్మమనను మహారాజగారి యాదార్యమునను నేటిదికము ప్రజలచుగు సంచలనము మైసూరు సంస్థానమున నుద్భవించినది. ప్రజాహిత కార్యపరత్వము మొదైనది సంజుడయ్యగారు నడివిట్లు హైందవభూమికి సామ్రా్యమగుభాష పొడసూపుననుట నేడుకాదు బహుకాలమువరకును దలంపరాని మాట. భారత ప్రజాకాంగ్రభాష యబ్బినను మాటయు కలయే. అందుచేత సజీవములై సారవంతములై యుండు దేశభాషలుండి తీరగలవు. వీనిని జాతీయదేవననిర్మాణమునకు వలయు సర్వశిక్షణమునకును ననువగురీతిని సభివృద్ధిపఱచుట యత్నావశ్యకము. ఈవిధముగా విషయములను వివరించి సంజుడయ్యగారు 11-15 సంవత్సరములలో నాంగ్లమునదిప్పుడు పట్టపరీక్ష నందినవీక్షితులగు యాచనుల వంటి యాచనులను కన్నడశిక్షణముచేతనే సిద్ధము చేయవచ్చునను నభిప్రాయమిచ్చిరి. వీరు ఆలోచన సేయక యత్సహ మాత్రముచేత సభిప్రాయమిచ్చినవారు గారు. క్రస్తుతము దేశభాషలలో ముఖ్యముగా కన్నడమునగల వాఙ్మయ మంతవరకు సహకారి యనుకషయము నన్నివైపులనుండియు విమర్శించినారు. గ్రంథవిషయము, రచనాశైలి, స్వతంత్రరచన, భాషావిశిష్టత వైరశ్యములు అన్ని సదర్శములను జక్కగా నాలోచించి యిప్పటికి కన్నడమున నేదియు కానరాదను సంతపరకును నొప్పుకొనినారు. ముదు నడువవలసిన మార్గములను చూపినారు. శాస్త్రీయపదములు వాడుకలో నున్నవాని నుపయోగించుకొని లేనిచోట ప్రత్యేకముగా వికారసమాసములను చేయుటకంటె ఆంగ్లపదములను నున్నవి యున్నట్లు స్వీకరించుటే తగునను సూక్ష్మోక్తమును వివరించునంతవరకును విమర్శించినారు. వీరు రాజ్యాంగములోని ప్రముఖులలో నొక్కరనిన వీరిమాటలకు గల విలువ

యధము కాక మానదు. అచిరకాలముననే మైసూరు సంస్థానమున రాజకీయభాష కన్నడము కాగలదు. రాజకీయప్రొద్బలమున్నందున మొన్నటి సమావేశమున సంజుడయ్యగారు చేసిన సలహా ననుసరించి యనధికారసంఘ మొక్కటి యేర్పడి సాధ్యమయినంతవరకు అన్నిప్రాంతముల కన్నడమును సమన్వయముచేసి నవీర గ్రంథసముదాయమును నిర్మింపింపగలదు కన్నడవిశ్వవిద్యాలయము మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమై యొక్కగలదు. గాంధీద్యమము పొడసూపి యంతకాలమైనను గాంధీద్యవిద్యాలయసమన్వయతలంచి ఏడుకావచ్చినను నాంగ్లమే మొదట నర్వాచనపద్ధతులతో సభివృద్ధిపండుటకు దాక్షిణాత్యభాషలలో వేరుగాంచి నను కన్నడము త్వలోనే ముందునడువ గలదనియు దానితో సమానముగా నుండుటకు నాంగ్లమును నితరద్రావిడ భాషలును నిరంతరపరిశ్రమ చేయవలసి యుండుననియు మాకు దోచుచున్నది. మన ద్రావిడభాషలలో నొక్కదానికైన స్వదేశ సంస్థానపురా పుండుటచేత నన్నిటికి నికముందు రానుండు చురుకుదనమున కనుకూలము పొడగట్టి యుండుటకు సంతసించు చున్నాము. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి విషయమున నాంగ్ల లింగనజాగరూకులగుచుండు గాక. మధ్యమ పాఠశాలలలో దేశభాషా శిక్షణముఖ్యాంగము కావలె ననిన మహారాష్ట్రమనిన కొందరు మహాయకులు సంజుడయ్యగారి యుపన్యాసమును మనము చేయుచుండు గాక.

అన్నిసభల లోపాలు స్థలారుపురమున సనాతన ధర్మసభయు జ గినది. ప్రాసెనరు సుందర రామయ్యగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ఆ సభ సలకరించిన హైందవప్రముఖు లుండలేదని చెప్పుటయు. బ్రహ్మశ్రీ వేదము వెంకటరాయ శాస్త్రిలవారియొక్కయు జీ. వెంకటరంగరావుగారి యొక్కయు పేర్లు స్ఫుటముగా వాగినబడినవి. కాని, సంఘసంస్కారసభయు సనాతన ధర్మసభయు నేక కాలమున నగుటచేత సనాతన ధర్మసభకు స్వల్ప సాఖ్యాకులే వచ్చియుండుట యొక యాశ్చర్యము కాదు. అందులో సనాతన ధర్మసభవారు "వర్ణ శ్రమధర్మముల" నిప్పు డుండునవి యుండునట్లు అంగీకరించువారే రావచ్చునని తేలి ఆ యంగీకారమును వ్రాత మూలకముగా దీసికొని రట. ఇదియు కొందరను దూరము చేసియుండవచ్చును. అయిన సనాతన ధర్మాభిలాషులకు పట్టుగొమ్మయగు వర్ణధేదమును నిర్మూలించుటకు సర్వప్రయత్నములొనర్చి విజయుడయియుండు గంధియెట్లు సభాస్థానాలంకారమున కర్హుడయ్యెనో వారికే తెలియవలయును. ఎల్లన నేమి గంధిగారి రాకకై వేడియుండి ప్రాసెనరు సుందర రామయ్య గారు పసస్యించిరి. వారియుపన్యాసమున సంఘ సంస్కారులను క్రైస్తవ మిషనరీలును, బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజము వారును వీరందరకంటె నెక్కుడుగా మహాదేవ శాస్త్రీగారును ఖండనకు పాత్రుయిరి. సనాతనధర్మ పక్షముగ ప్రాసెనరుగారు చెప్పిన సవినాశము లేనియును లేవు. మననైరాగ్యమును మనపారిశుధ్యమును మనము వదలరాదని వారి యుపన్యాససారమని వారే కడపటి వాక్యములలో జెప్పిరి. పాశ్చాత్య పౌరస్వ్య నాగరకముల పునాదులు ప్రత్యేకముగా భౌతికాధారముల మీదను ఆత్మికాధారముల మీదను నిడబడినవని నిరూపింప ప్రయత్నించిరి. వాదార్థము స్థూలదృష్టికి నిట్టినిర్ణయములు నిజముకావచ్చును. సూక్ష్మముగా విచారించినచో కొంత వైలక్ష్యమున్నను తుదకు నాత్మకు భౌతిక ప్రపంచమును, భౌతిక ప్రపంచమునకు

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

బ్రిటీషువై దీలు

జర్మనీవారు క్రూరుగా చూచుట

లండన్ మే 6:—కామన్సులలో ఆస్క్విత్తు గారు

ఈ క్రిందివిషయములను పేర్కొనుచు జర్మనీవారు మన ఖయి దీలను పెట్టుచున్న భాషల ప్రపంచము కేవలము ఆనాగరక నీతిలో ఉన్న పక్షాదుడేనని ఇప్పుడు బాధపెట్టుచున్న దోషులను శిక్షించుటకు సమయమువచ్చినప్పుడు సాక్ష్యముగా చూపుటకు జర్మనీవారి క్రూరకృత్యములన్నిటిని వ్రాసియుంచి నాము. బర్లిన్ నగరమునందలి ఆ మెరికను రాయ బారి ఇరవై ఇద్దరు బ్రిటీషు ఆఫీసర్లను జర్మనుల బాధలనండి కొంతరకు తప్పించినారు. మిగిలిన బ్రిటీషు వైదీలనంగతికాద కనుగొనలేనని దొరతనమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కొలూను పట్టణములో ఒక బ్రిటీషు ఆఫీసరును జర్మనులు పెట్టిన బాధల విషయమై సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు ఆమెరికను రాయబారికి జాబును వ్రాసిరి. బ్రిటీషు గవర్న మెంటు తమ చేతిలో వైదీలుగకన్న క్రుతజీయులను దనుతో నాడ రించును.

ఇంగ్లీషువారునున్న టెరిటోరియల్ సేన.

లండన్ మే 6:—డియాలో నన్న టెరిటోరియల్ వైదికల జీతములను గు

క్రూరభువు కు

యొద్దమున

యొద్దమున పోవుటకు యీ తేజములో నిద్రముగ నున్న టెరిటోరియల్ వైదికల జీతము కన్న చాల తక్కువగనవచ్చును. వారి జీతములనుగురించి ఇండియాదొరతనము వారు యిదివరకే ఆలోచించినారు. టెరిటోరియల్ వైది కులు తమంతట తాము సేనలో బుద్ధిపూర్వకముగ చేరినారు. కంట్రాక్టు వ్రాసియుచ్చిచేరిన బాధకుకాదు ఇండియాగవర్న మెంటువారు గ్రహించినారు. తమకు యుద్ధసూమికి పంప సంధకు టెరిటోరియల్ వైదికులు చాల చింతించినారు. కాని వారు ఇండియాలో చక్కగనే పనిచేయుచున్నాడు. ఇండి

నాత్యయు విడిచిపోని సంపూర్ణకములనుట లోక ము గీకరింపక తప్పదు. ప్రాంతపులును భౌతికప్రకం చమునకుజేరి నేటిదినము రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లకును ఛరిశామికాభి వృద్ధికిని లోకవ్యాపార సంబంధమునకును తీక్షణముగా పోరుచుండు వారే కాని ఆత్మసామ్రాజ్య కాక్షేత్ర మన సనాతన ధర్మోద్ధారకుల ఛరిభాషలో మృగప్రాయము లగు బంపత్తర జాతులకు నెరయై నశించిపోవ నియ్య కొనుచుండువారు గారు జ్ఞానవిజ్ఞానముల సర్వ స్వాతంత్ర్యము విసులొడుగొని ఎక్స్క్లెమోలకును లేదు. మనకునులేదు పాశ్చాత్యులు మనలనుండి యాధ్యాత్మిక విషయము లొక కొన్ని నేర్చికొనిన మనమువారినుండి భౌతిక విషయములు నేర్చికొనవ లసి యున్నాము. సంఘము ఆత్మికము కంటె నెక్కువగా భౌతికము. ఆత్మాభివృద్ధికి లోబడి సంఘాభివృద్ధిని మరచిన మన ము సంఘసంస్కారమునకు తప్పక పాశ్చాత్యుల యనుభవముల నుపయోగించుకొని తీరవలసి యున్నాము. కన్నులు మూసికొనిన కార్య సాఫల్యము కలుగజోడు. పారిశుద్ధ్యముగాని అవ సరమై చోట వైరాగ్యముగాని విషవ పనిలేదు. విషమలుయు తప్పు. కాని కదలమెదలక గతకాల మున చేరెదమనుట పొసగదు. సనాతన ధర్మసభల వారెంతగా జట్టు కట్టుబాట్లుల ప్రశంస లెత్తుకొని జోషములు చూపుచుండినను పరిణామప్రవాహ మునకు గావలసిన సుస్కారిము లొగజోవు. ఇది గవ్యనింది పని బూనుదురేని సనాతన ధర్మసభల వారు మన ప్రాచీన వర్ణాశ్రమముల చరిత్రను బాగుగా విమర్శించి ప్రస్తుతావస్థకు వానియం దుపయోగమైనదానిని వినియోగించుకొన దోషి డినవారు కావచ్చునని నమ్ముచున్నాము.

యాలో నున్న టెరిటోరియల్ పటాలములలోని చిన్నఉద్యో గులకు, నాన్ కమిషండు ఆఫీసర్లకు వైదికులకు ప్రత్యేకముగ అలవెస్టుయ్యవలెనని ఇండియాగవర్న మెంటుయొద్దపు ఆఫీ సు వారితో ఆలోచించుచున్నారు. ఒక్కొక్కరికి ఎంత అల వెస్టు యిత్తురో సరిగా తెలియదుగాని మొత్తమువీధ ఇండి యా గవర్న మెంటుకు 200,000 పౌండ్లు ఖర్చు అవును.

ఇంగ్లీషువారు సాల్విడేషన్ బిల్లు.

లండన్ మే 6:—ఈబిల్లు విషయమై ఆలోచించుటకు కామన్సుసభ్యులను గ్రభువులను కొంతమంది కమిటీగవర్స రచిరి. ఈకమిటీకి లోర్ బరన్ (ప్రభువు) సెక్రటేరీ.

సారాయిలమీద కొత్తపన్ను

లాహోరు మే 6:—4 వ తారీఖున సీ. ఆండు యం. గజెట్ ప్రతిక లండను విలేఖరి పంపినవార్త:—పార్ల మెంటు లోని విద్వాండు జేశపు మెంట్లకును, కూలిపరివాండ్ర మెం బర్లకును సారాయిలమీద కొత్తపన్నులు వేయుట యెంత మాత్రము యిష్టములేదు ఐనను లాహుడ్ జార్జి గారు యీ క్రింది విషయములనుచెప్పిరి. సేన సారాయి వక్రకులతోమా ట్లాడి అన్ని పార్టీలవారికిఆచకూలముగనుండలాగుచేయుదును.

చనిపోయిన వైమానికుడు.

లాహోరు మే 6:—సీ. ఆండు యం. గజెట్ లం గ:—కోల్హాపుల్ రైలువేయమీద బాంబులు వయించుండగా జర్మనులుచరిపిన వైమానికుడు రెం డవలెవై నెంటు కోల్హాపుల్ హాను ఆఫీ తెలియుచున్నది.

జర్మనులు ముంచిన బోట్లు.

లండన్ మే 6:—జర్మను సబ్ మెరైను యిదివరకు ముంచిన ట్రాలర్లగాక, హెక్టర్, ప్రోగ్రెస్, కాకెట్, బాబ్ వైటు, రగ్ బీ, ఆక్సుబ్రిడ్జి అలవాని కూడ ముంచినది. సబ్ మెరైను.

ఈ బోట్లు ముంచిన సబ్ మెరైనును హతాత్తుగచేపలు పట్టుకొనుచున్న వోటికి వచ్చినది. ఇది కొత్తపద్ధతులమీద తయారైనదిగ అగపడుచున్నది. కరాములు.

ముంచివేయబడినబోట్లలోనికరాములు అనేకరేవులకు చేరినారు.

60 సంబరు కొండకొరకు తిరిగియుద్దము.

లండన్ మే 6:—ఫీల్డమార్షల్ సర్ బాన్ ఫ్రెంచి గారు యుద్ధభూమిలోమార్చేమీయు కలుగలేదని తెలిపిరి. 60 వ సంధకుకొండగద్దయద్దము జరుగుచున్నది. మనసేనవైవిష వాయువులను ప్రయోగించిప్రాధుక జర్మనులు కొండగద్ద కొంతభూమిని ఆక్రమించుకొనిరి. ఇప్పేనుకు తూర్పుకూడ జర్మనులు ముందు విషవాయువులను ప్రయోగించి తరువాత మన సేనవైవిషి. మనసేన వారిపై ఫిరంగులుకాల్చి చాల నష్టము కలిగించి వెనుకకు కొట్టినది. గివర్సెద్ద జర్మనులు ఒక మందుగనిని వేల్చిరి. తిరిగి విషవాయువులను ఉపయో గించిరి విషవాయువులను మన సేనలో నలుగురు చనిపోయి నారు. ఇది జర్మనీవారు చేయ గలిగినది. తక్కిన ప్రయ త్నమునుభంగమైనది.

కెనడా

కెనడాదేశము-యుద్దము

లండన్ మే 6:—హగ్నెటన్ కెనడా దేశపు పంత్రి యుద్ధములో చనిపోయిన కెనడా వైదికుల ఆత్మకాంతికొరకు ప్రార్థనలు జరుగుచుండగా యీక్రింది విషయములను చెప్పెను అవసరమైతే కెనడాదేశము బ్రిటెష్ హింసులనుపంపును. జర్మనీ వారి షాత్రావేశమునాశమునకు వరకు కెనడా పోరాడును.

ప్రాచు

ప్ర్యాగ్ ను ప్రకటన.

లండన్ మే 6:—నిన్న సాయంకాలము ప్రకటించి నది:—నిన్న సాయంకాలము ఇచ్చెనుకు ఉత్తరమున ఎడమ వైపున ఉన్న బ్రిటీషు సేనవై జర్మనులు పడిరి. వారిని బ్రిటీషు వారు వెనుకకు కొట్టివేసిరి. ఈసమయములోనే పక్కనుండి ఫ్రెంచివారు జర్మనులపై ఫిరంగులను కాల్చిరి. 'జర్మ'వారికి చాల నష్టము కలిగినది.

లండన్ మే 6:—నిన్న సాయంకాలము ప్రకటించి నది:—నేడు కాంతముగ నున్నది. బెల్జియములో మంగళ వారమునాడు మన సేన జర్మనుకందకము వొకదానిని పట్టు కొనినది. లిబ్జేక్నే హెల్ సానులమధ్య మన సేన ముందుకు వెల్లినది. సంపాదించినస్తలము మన సేన నిలుపు కొనినది. ముంజేన, ఆగ్నోను పరగటాలలో జర్మనీవారు మన సేనలపై పడవలెనని ప్రయత్నించిరి. కాని వారి ప్రయత్నములు నిష్ఫల మైనవి.

మ్యూజా, మాసెలేల మధ్య తీవ్ర సంగ యుద్ధము జరిగినది.

లా ఇపార్మెనులోను అయిల్ అడవిలోనున్న సేనవైవిష జర్మ నులు తీవ్రముగపోరిరి. లా ఇపార్మెనుగద్ద మన సేన వారిని వెను కకు కొట్టినది. అయిల్ అడవిలోని సేనవై జర్మనీవారి మూడు రెజిమెంటుపడి గుట్టను పట్టుకొనినది, మన సేనతిరిగి వారిమీద పడి గుట్టలోసగభాగమును పట్టుకొనినది.

మాంటుమేర్ అడవిలో మన సేన రెండు కందకముల వరుసలను పట్టుకొని. మరమ్మతుచేసి కొనినది. మూడుసార్లు జర్మనులను వెనుకకు కొట్టినది.

ఆల్ కాన్ లో మన సేన ఫెవెనాయ్ క్కు ఉత్తరపు ఒడ్డున ముందుకు పోవుచున్నది.

రుమ్సా

ఇటలీ దేశపుమిలిటరీ రాయబారి

లండన్ మే 6:—పీటరు గ్రాడులోకన్న ఇటలీ దేశపు మిలిటరీ రాయబారి, రుమ్సావారి సేనలన్న ప్రదేశమునకు వెళ్లుట కిష్టమై ఉత్తరవియ్యుదినది.

గెలీషియాలో పోరాటము.

లండన్ మే 6:—గెలీషియాలో జర్మనీవారు చేసిన బ్రహ్మాండమైన ప్రయత్నమును వెంటనే రుమ్సావారు తుడ ముట్టుకుండ చేయుచున్నారు. గొప్ప విజయము కలిగి నట్లు జర్మను అధికారులుతెలిసుకొన్నాటిని. ఇదివరకు వారికెంతయు ఆకా భంగము కలుగుచున్నది. గొప్ప విజయము కలిగి నట్లు అప్రీయా జర్మనీవారు చెప్పుసంగతి కేవలము అతిశయోక్తి యని ఫీటరుగ్రాడుకువచ్చిన సంగతులవలన తెలియుచున్నది.

జర్మనీవారి ప్రకల్పములు

అలవాదా మే 6:—మయినీరు ప్రతిక లండన్ విలే ఖరి వ్రాసిన విషయములు:—గెలీషియాలో రషియావారిని పూర్తిగ జయించితిమని జర్మనీవారు చెప్పుమాటలు. కేవల ఆ తిశయోక్తి ఇటలీ యుద్ధములో దిగుట ది సిద్ధమగుచుండగా జర్మనీవారు తాముగెలీషియాలో జయ మును పొందితిమనువాక్యలను ఇటలీకిపంపిరి. ఈలాగేయిదిక రకు టిగ్గివారుకూడ తమకుఈజిప్టులో జయముకలిగినదని వాక్యలను లేటస్టుకునున్న బాలకు రాష్ట్రములకు పంపిరి. రషియా సేనలను కాల్చేతియ్య కొండలనుండి పంపివేయవలెనని జర్మనీవారు పడమటి గెలీషి యాలో ప్రవేశించినారు. జర్మనీవారు ఎడమవైపుకున్న తమ సేనను ముందుకుపంపి కొంతస్థలమును సంపాదించిరి. కొంత దూరము పోవునప్పటికి రషియాసేన అపడినది. అప్పుడు ఘోరమధముజరిగినది. వీరి వైఖరి కులను వారు, వారి వైదికులను వీరు, వారి ఫిరంగులను వీరు, వీరి ఫిరంగులనువారు పట్టుకొనిరి. అంతేకాని జర్మనీవారు చెప్పుకొనుచున్న విజ యము వారికికలుగలేదు. రషియావారికివలెనే జర్మనులకుకూడ అక్కడక్కడ చిన్నచిన్న విజయములు కలిగినవి. గెలీషి యాలో యుద్ధము జరుగుటలక కాల్చేతియ్య యుద్ధ ములో మార్చేమీయు కలుగలేదు హంగరీమీద రషి యనులను పడకుండ చేయవలెనని జర్మనీవారు పడమటి గెలీషి యాలో ప్రవేశించి ముందుకురావలెనని చూచిరి. కాని రషి యావారు కడమట గెలీషియాకు వెద్ద సేనలను పంపుటలన జర్మనీవారి ప్రయత్నము సాగలేదు.

రవ్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

పీటరుగ్రాడు మే 6:—రవ్యనుఅధికారులు గెలీషియా లోని పోరాటమును గురించి యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—గెలీషియాలో విద్యుల, కాల్చేతియ్యలకు మధ్య తీవ్రముగ పోరాటము జరుగుచునే యున్నది. రణమధ్యమునకు జర్మ నులు చాలమంది వైదికులను చాలఫిరంగులను తీసికొనివచ్చిరి. జర్మనులు గుంపులు గుంపులుగవచ్చి యెడిరించు చున్నారు. వారిసేనకు చాలనష్టము వచ్చుచున్నది. కొందరు రవ్యను వైదికులు, రెండవ వైయ్యపంక్తి వెకకు మరల వలసినచ్చి నది జర్మనీవారు అధివారమురాత్రి యాకుకా కొండమీద కందకములలోని కొంతభాగమును పట్టుకొనిరిగాని మరునాటి రాత్రి తిరిగి వెనుకకు కొట్టితిమి. మేము 1200మందిని ఖయిదీ లుగ పట్టుకొంటిమి.

లామిల్ట్రుకు ఎగునభాగమున, ఆంగిలో ప్రాంతమునందు, క్రతువులు విశాలమగు సేనాముఖమునందుండి ప్రోసికొని ముం డకువచ్చుచున్నారు. కాని ఇరువలం ప్రయోజనములేదు.

జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడము.

లిబూటీరమునకు వచ్చుట.

పీటరుగ్రాడు మే 6:—రవ్యనుఅధికారు లిట్లు ప్రక టించిరి:—జర్మనీవారిని చిన్నచిన్న యుద్ధపుటోడలు లిబూ తీరమునకు వచ్చినది.

కార్పొరేషన్ యుద్ధము

అస్మియా, జర్మనీవారు విజయము కలిగినదనట.

లాహోరు మే 6:—4 వ తారీఖున డి. యందు, యం నెజెట్ ప్రతికట లండను విలేజు పంపినవార్త:—కార్పొరేషన్ యనులలో తమకు విజయము కలిగినదని అస్మియావారు, జర్మనీవారు నిన్న ప్రకటించిరి. నేడు జర్మనీ అస్మియాను నుండివచ్చిన వార్తలవలన వారు తమ మాటలను తామే మార్చుకొనెట్లు అగపడుచున్నది. జర్మనులు ముందు నిలబడి యున్న రషియను సేనను భేదిం చుకొని జర్మను సేన దునదీనయొక్క టుడివైపు బిడ్డువరకు వెళ్లినను రషియా సేన వెనకకు వెళ్లేదని జర్మనులు, అస్మియానులు బిప్పుకొను చున్నారు. కోర్ ల్యాండువై దండెత్తినజర్మనులు, మాకు యుద్ధముకద్దు. యుద్ధభూమిని వదిలి జర్మను నావలవై వెళ్లి బాల్టిక్ సముద్రము మీదుగ వెళ్లుదుము. వెళ్లనిమ్మని కోరుటకు సిద్ధముగ నున్నారని వెల్లొగ్గాడ్ నగరమునందలి యుద్ధప్రసిద్ధులనుచున్నారు.

జర్మనులు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలో ప్రవేశించుట.
సిమ్లా మే 7:—ఇంగ్లండునుండి సిమ్లాకు యొక్రిందివార్త వచ్చినది:—జర్మనీవారు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలో ప్రవేశించుట వలన రషియావారికి ఇబ్బంది ఏమీలేదు. ప్రైముపత్రిక వెల్లొగ్గాడ్ విలేజురీ యొక్రిందివార్తను పంపినాడు:—జర్మనీవారు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలోకి తీసికొనివచ్చిన సేనంతా పటాలముల కన్న హెచ్చులేదు.
రస్సీ ఇన్ వాలిడ్ అను రషియనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాసి నది:—జర్మనీవారు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలో ప్రవేశించి నంతమాత్రమున రషియను మిలిటరీ అధికారులు యిదివరకు తేసికున్న ప్రానులను మార్చుకొనవలసిన అవసరము ఉన్నట్లు తోచదు. ఏలనగా, వెల్లొగ్గాడు జిల్లాలోనున్న సేనలు ఏయి జర్మనులను యెదిరించగలవు.

జర్మనీ
టర్కి-వారి దుస్తులను ధరించినజర్మను ఆఫీసు
లాహోరు మే 6:—4 వ తారీఖున డి. యందు, ఎం నెజెట్ ప్రతికటలండను విలేజు పంపినవార్త:—టర్కి-ఆఫీసువరకు దుస్తులను ధరించిన జర్మను ఆఫీసులను (టర్కి-ఆఫీసు పట్టుకున్నట్లు, చంపినట్లు) కేట్రనానుండి వార్తలువచ్చినవని డాక్టరుడిలన్ గారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికకు తెలియజేసిరి.

బొంబే
మోటారుబండకు వర్తించు శాసనము
బొంబయి దొరతనమువారి నిబంధనలు
బొంబయి మే 6:—మోటారు బండకు వర్తించు శాసనము ననుసరించి బొంబయి దొరతనమువారు కొన్ని నిబంధనల నేర్పాటుచేసిరి. ఈనిబంధనలను బొంబయిరాజధానిలో నమలులోపెట్టుట కాలోచించుచున్నారు. బుడితోలువారిని ముందుగా పరీక్షించినగాని, లైసెన్సు లియ్యబడవు. బండను గంటకు 15 మైళ్లవరకు కంటే ఎక్కువ వేగముగ నడిపించ కూడదు. లైసెన్సులు ఇచ్చుఅధికారుల అంగీకారమును పొందినగాని, ప్రజలను తప్పుకొండని వాయించుగంటలు మున్నగు వానిని వాడకూడదు. పెద్దధ్వని కలిగించు, బూరాలు గంటలు మిటుమిటుకొల్పులాదిరిలు, అధికారుల ఉత్తరవులు లేక, ఉపయోగించకూడదు.

ఒక దొరసాని ఒక మార్వాడి:
పూనా మే 7:—ఎల్. రాస్ అను యూరేషియను స్త్రీ మార్చి 16 వ తారీఖున రైలులో పూనాకు వెళ్లుచుండెను. రైలు పరుగువుచుండగా దులీచంద్ ఉమాజీ అను మార్వాడి దొరసాని కూర్చునియున్న పెట్టెలో ప్రవేశించెను. రాస్ దొరసాని వెంటనే గొలుసును లాగెను. రైలు ఆగి పోయినది. రైలువే పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు కింగు మార్వాడిని అరెస్టుచేసి జామీనుమీద విడుదలతోను, ఇప్పుడు యీ కేసు బెల్గామ్ కంటన్ మెంటు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దాఖలైనది. మార్వాడి హతకావలసిన రోజుకు రారేదు. వానిని పట్టుకొను అయినది.

దగా కేసు.
పూనా, మే నెల 6:—రాక్షసిబొగ్గు కక్ష నైస్మెంటుల సంబంధముకి, గ్రహవిషయమై యాలోజా సిటీమేజిస్ట్రేటుగారు కాన్ గాకోర్టులో నొక దావా తేబడెను. పూనాలోని

కాటక్ అందునిల్లుమిల్లు ఏజంట్లగు రావుబహద్దరు రామ నారాయణ అమర్ చంద్ర, నేట్ చతుర్భుజ బాలముకుంద గారులు ముద్దయలు హరికృష్ణలక్ష్మీకంకరహాకర్ గారు ఫిర్యాది. ఈ ఫిర్యాది యాతీయ విస్త్రుతము కొనెను. ప్రస్తావన మిల్లునకు రాక్షసిబొగ్గును సప్లయ చేయుటకు నేనొడబడితిని; సరకునకై చేరవలసి న వైకమును బాకీముంచక అప్పటికప్పుడే చెల్లించుచుండుటకు ముద్దయ లొడబడిరి. కాని వారు బాకీ యేర్పడి ఏప్రిల్ నెల 25-వ తారీఖున వారు నాకంపెనీ పత్రమున నొకమాండీర్ను 2000 లకు ఇచ్చిరి. అది మారలేదు. ఇంతలో బొంబాయినుండి నూరుటన్నులరాక్షసిబొగ్గు గల కక్ష నైస్మెంట్ బాకటి క్రొత్తగ వచ్చిచేరెను. మాండీ మారలేదని సేను ముద్దయాలతో చెప్పగా, వారు నానాకరీతీకి రివందలూపాయ లిచ్చి, క్రొత్త కక్ష నైస్మెంటుకు సంబంధించిన రైల్వేరసీదు నిచ్చినయెడల, లెక్కతీర్చివైకమునంతయు నిచ్చెదమని ముద్దయలు చెప్పిరి. రైల్వేరసీదు ఇవ్వబడెనుగాని కోర్టువారు నోటీసు లను జారీ చేయించిరి.

ముల్తాను
గడిబిడికి కారణము.
ముల్తాన్, మే నెల 5:—గూర్గావ్ పోలీసు నూపరిం పెండెంటు విల్సన్ గారు సాక్ష్యమునగుటలొ నీక్రిందితీరున చెప్పిరి. అమావత్ పూరు ఉత్తరభాగమున కొండకు దుర్గా ర్థులు గలరు. గవర్న మెంటువారికి బలము తగినదని వా రభిప్రాయపడుచున్నారు; జర్మనులు వచ్చుచున్నారను వదలెని ఇంచుకైనను తెలివిలేనివారి నీకులకు వినిపించుచున్నారు. తమకు హానికరముగ పనిచేసిన తెగ వారందరిమీదను పగతీర్చు కొనుటకు ఫిర్యాదీలు ప్రయత్నించినందున, భోగట్లావి-భంగము కలిగెను. కాని, యిందులకు గలవు. ఈవిషయమున ఒకవేళేను ముఖ్యము. చాలినంత పోలీసు సిబ్బందిలేదు; మతియు నొక్కొకప్పుడు విచారణ జరగించుటకు ఉద్యోగిగములే లేక, భోగట్లావిచారణ పదిపదు నైదు రోజులకాలము ఆపియుంచవలసియున్నది.

ఇస్సావాలా కేసు
80 ముద్దాలు మీదకేసు తీసివేయుట.
ముల్తాను మే 6:—ఇస్సావాలా కేసులో, మిగిలియున్న 40 మంది ముద్దాలులలో 80 మందిమీది కేసు తీసివేయబడినది. ఈమదినుండి ముద్దాయి బందిపోటు నేరమునకున, నిష్కర్మమైచి నప్రము కలిగించినందునకు విచారణ చేయబడుదురు.

కలకత్తా
మామూలు ఆలస్యము లేక నె వివాహమును జరిపించుట కుత్తరువు.
కలకత్తా, మే నెల 6:—థామస్ ట్రివెల్లార్డు అను బ్రహ్మచారి భారతీయ సేనలో నుద్యోగమునందున్నాడు. ఈత డీ నెల 6 తేదీ అంగ గురువారమునాడు రణరంగమునకు పయనముకావలసినటుల ఉత్తరు వొసగబడెను. ఈతనిని ఎఫ్ డిల్ డిలరెవరీకేటోరియా యన కన్యకును పరస్పరము అను రాగముగలిగి, యూరువురు నొండొరులను వివాహమాడ గోరి, వెల్లార్డుయొద్దరంగమునుగూర్చి తెడలిపోవుటకుపూర్వ మే వెండ్లిని పూర్తిచేయించుకొనవలెనని వారికిద్దరికిని కోరిక కలిగెను. అందుమీద, మామూలుమేరకు ఆర్డీ పెట్టుకొనిన పిచ్చుట నాలుగుదినములు వ్యవధి యుండవలయును. నియమమును ఆనుసరించక, వైసందర్భములను జట్టి, వెన్సంటనే వెండ్లిజరిపి సర్టిఫికేటు నిచ్చునటుల సీని యర్ (మేరజి) రిజిస్ట్రారుగారికి ఉత్తరు వియ్యవలయునని కోరుచు నివ్వడిదినము ప్రాకోర్టులో న్యాయమూర్తి గ్రీవు గారియెడల ఆర్డీ దాఖలు చేసికొనగా, న్యాయమూర్తిగారు విచారణజరగించి యాకోజీ వెండ్లిని పూర్తిచేసి, సర్టిఫికేటు నిచ్చునటుల అనుజ్ఞవొసగిరి.

‘కోర్టులెక్కి కొల్లపోవుట’ యనుటకు నిదర్శనము
దుర్మూక్ దావా.
కలకత్తా మే నెల 6:—కోర్టులెక్కి కొల్లపోవుటకు నిదర్శనముగ ఆ గా విలేజురీయొకడు ఆరాజిల్లాజడ్డిగారి విచారణలో నుండు రెండవ దుర్మూక్ రాజ్ కేసును మోగొనుచున్నాడు. రీవా మహారాజిగారు దుర్మూక్ గంధానమునందలి పంపూర్ణాధికారము తనదేనని మహారాజా కృష్ణప్రసాదసింగుగారిమీద నీ దావా తెచ్చిరి. కేసువిచారణ కడచిన మార్చి నెల 2-వ తేదీన ప్రారంభమయెను. ఇంకను బహుళ రెండునెలల కాలము విచారణ జరుగవచ్చును. ముగిసెనుటకు బ్యారెటరు లును, కలకత్తా ప్రాకోర్టుకల్లెను నుమారార్థుర ఈదావా

లో కక్షిదారుల పక్షమున వాదించుటకు ఆచ్చటికి వెళ్లి యున్నారని వారికి నునులు పరిమితములు. రాజా కక్షిదారుల ఖర్చు రమారమి 6000 రూపాయలు కావచ్చును. అంచన చేయబడుచున్నది. వాదిని కమిషన్ పద్ధతిక్రింద విచారించుటకై కక్షిదారు లిరువైపువారము చెరి 28500 రూపాయలు న్యాయవాదులఫీజులకై భరణతు నుంచవలయునని యార్ద్రాయెను. ఇంతజరిగినను, ఈవ్యాజ్య మిచ్చుటనే (ఆరాలోనే) పర్యవసానపరిష్కారముగనబాలకపోవచ్చును; బహుళ ప్రాకోర్టుకో, తుదకు ప్రీవీకౌన్సిలుకో ఎక్కువచ్చును.

ఆయుధములను రహస్యముగ తీసికొనివెళ్లుట
రైల్వేగార్డు అరెస్టుకావటం
డక్కా, మే నెల 6:—క్షిప్రాజ్ అను రైల్వేగార్డు కడు రై సక్షన్సులేకయె ఆయుధములను కొన్నిటిని రహస్యముగ తీసికొని వెళ్లుచుండెను. పోలీసు నుద్యోగిగము డొకడు తాను రాజప్రోహినిని బొంకి యాగాడ్డవొద్ద నొక ఆయుధమును కొనెను; దానికయమును కరెక్ట్ సీనోట్ల రూపముగ నిచ్చెను. అనోట్లమీద నేవో గుర్తులుంచబడి యుండెను. ఆగుర్తులనుజట్టి, యాపోలీసు ఆఫీసుగారు గుట్టునుబయటలెట్టు కలిగిరి. నోట్లుకూడ కొన్ని దొరికినవి. గార్డు జామీనుమీద వదిలబడియున్నాడు.

ముసల్మాను పరాభాంబు కేసు
దొరతనము వారి ఫిర్యాదు
కలకత్తా మే 6:—ఏప్రిల్ 2 వ తేదీన బంగళా దొర తనమువారు ముసల్మాను పరాభాంబుకేసుకు సంబంధించిన విషయములను విచారించుటకు ఒక కమిటీని యేర్పాటు చేసిరి. ఈకమిటీవారే యేవిషయములను గురించి విచారించుదురని వాస్తవము. ఈకమిటీవారు తమ తీర్మానమును వారు తీర్మానిన గుర్తించిననా

యొయిలసాక్ష్యము కమిటీవారుపరీక్షించి, సాక్ష్యములలో గనుబడిన పరస్పరభేద కారణములనుగురించి అభిప్రాయములను తెలుపవలయును ఈవిచారణకు సంబంధించినసంగతలు, సాధ్యమైనంతవరకు అధికారులకు పంపవలె.

బారానాగోరు నారాయణ్రాజుల
ఇంజనీరు దావాచేయుట.
కలకత్తా మే 6:—అలగ్నాండరుగాలు 8163 రూపాయల నష్టము యిప్పించవలసినదని, బారానాగోరు నారాయణ్రాజులది కావలసినదా దావాచేసెను. ఈదావాను నేడు ప్రాకోర్టులో జడ్జిను ఇషాముగారు విచారించుచున్నారు. వాదిచెప్ప సంగతులివి:—అగ్ను 11 వ తేదీన నేను ప్రతి వాదులుడడంబడికచేసికొంటిమి. ప్రతివాదుల 60 వేలకి జార్జి హెండర్సనుగారు మేనేజింగు ఏజంటు ప్రతివాదులు నాకు తమ ప్యాక్టరీలో ఇంజనీరుగ నాలుగు సంవత్సరములు ఉద్యోగమిచ్చుటకు యేర్పాటు చేయబడినది. జీతము నెలకు రూ 250 లు తరువాత 800 నెలకు వృద్ధిచేయ వలయును. నేను 1913 సం॥ ము నవంబరు 5 వ తేదీ వరకు పనిచేసి జబ్బు చేయగా ప్రతివాదులనడిగి, సీను వెళ్లితిని. 1913 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ఆజీతముమీదనే తిరిగి ఉద్యోగమియ్యగా కుటుంబముతో హిందూదేశమువచ్చి పనిలో చేరితిని 1914 వ సంవత్సరము మార్చి 6 వ తేదీన నేను తిరిగిపనిలో చేరితిని. రూ 300 ల జీతము 25 రూపాయల అలవెన్సు యేర్పరచుకొంటిని. మే 10 వ తేదీన యంత్రములను చూచి అధికారిమిచ్చిరి. అప్పుడు జీతము రూ 321 లు అలవెన్సు రూ 50 లు. తరువాత జూన్ 10 వ తేదీన, నన్ను అస్వాయముగ పనిలోనుండి తీసివేసిరి. ప్రతివాదుల క్రిందిసంగతులను తెలియజేయుచున్నాను:—వాది జబ్బుచేసేమాతో చెప్పకుండ వెళ్లిపోయినాడు. మొదట మేము వ్రాసికొనిన ఎగ్జిమెంటురద్దు కాలేదు. వాదిస్కాట్లండు వెళ్లి ప్యాక్టరీకి వచ్చి పనిచేయుటకు అత్యు యక్రవలసినదని కోరినాడు. మేము ఇందుకుసమ్మతించినాము. వాది మాకు సంగ పనిచేయలేదు. ఊరక మాలీల మీద కోపముపడి, కొట్టివాడు. అనిభేదత కనుపరచినందున, పనినుండి తొలగింపబడినాడు.

దొరతనమువారు స్త్రీయరులను తీసికొనుట.
కలకత్తా మే 7:—స్త్రీయు మెన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మే, జూన్, జూలై నెలలో కరాచి రేవునుండి గోధుములను ఇంగ్లండుకు పంపుటకు దొరతనమువారు ఒక్క కలకత్తాలో యిప్పటివరకు 50 స్త్రీయరులను వశపరచుకొనిరి. ఇవిగాక మే, జూన్ నెలలో పంపు గోధుములలో 40 నెలటన్నులకు కావలసిన మరకొన్ని స్త్రీయరులను కూడ వశపరచుకొనిరి. వీరిలోని “పార్లా” కలదు. ఇది యిప్పుడు గోధుముల బస్తాను. చేసికొను చున్నది. “డుంగ్లిట్” తీను దానినికూడ పట్టుకొనిరి. ఇవి వచ్చువారమునుండి గోధుములనుయెక్కించుకొనును. ఈస్త్రీయరులను ఇండియా ఆఫీసువారు నియమించిన గ్లాస్ విలీగారి ద్వారా వశపరచుకొనిరి. కరాచినుండి మొదలపంపిన గోధుములకు కరాచిరేవులోని ప్రైజరి ఆఫీసులే, డబ్బును యిచ్చినాడు. తరువాత డబ్బువిషయములో ఏమి ఏర్పాటుచేసిరాకో తెలియలేదు.

లాహోరు

లాహోరు కుట్ర కేసు

కమ్యూనిస్టుల విచారించుచుండుట.

రెండవ అత్రావరణ సాక్ష్య విచారణ.

లాహోరు మే 6:—లాహోరు కుట్ర కేసును విచారించుచున్న ప్రత్యేక కమ్యూనిస్టుల నిర్ణయమును పదిగంటలకు తీసి సమావేశమైరి

అత్రావరణ ములాసింగు తనసాక్ష్యములో నిట్లు తిరిగి తెలియజేసెను:—నేను భాయిపరమానందుకుకలిసి మాట్లాడితిని. ఇతడు అమెరికావెళ్ళినప్పుడు, ఇప్పుడులాహోరులో మంతుల దుకాణమును వెట్టివారు. వలసవెళ్ళినప్పుడు వారిని చాల మందిని ఎరుగును. వీరందరు ఎక్కడెక్కడనుండునది పరమానందు తెలియజేయు గలడని నాతో ముద్దాయలలో నొకడు చెప్పి యుండెను. వలసవెళ్ళినప్పుడు వారు చాలమంది పట్టుకొనబడి నట్లు నాతో చెప్పినాడు. పోలీసువారు వచ్చి పట్టుకొందురని నన్ను దుకాణము వద్ద వెట్టి వెళ్ళుచున్నాడు. నాన్నేపి యల చాలమంది అత్యుత్సరములో కనుపడిరి. వీరు తిరుగు బాటుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లు గానది. కాని ఆయుధ సామగ్రిలేక నేమియు చేయలేకపోయిరి. ఆయుధములు శ్రీరంగ లోనే అమెరికానుండి వచ్చునని పరమానందు వారికి నమ్మకము చెప్పినాడు. ఒకతేళ నది రాకపోయినయెడల, తానెక్కోనైన యేర్పాటులను చేసి, తెలియజేయుదునని చెప్పినాడు. నేను అత్యుత్సరములో నెందరో స్నేహితులను చూచి తిని. మేము బందిపోటు సామును తీసికొని రావలసిమి. వీరికి సంగ

(అత్రావరణ అను

దుకాణమునకు)

గురించికూడ మాట్లాడినాము. దాక్టరు మధురా సింగు తాను బాంబులను తయారు చేయగల నని చెప్పినాడు. ఒకవిధమున బాంబులను తయారు చేయ గలననియు బాంబు దిప్పలను లాహోరు నుండి తెప్పించుచు ననియు అమానుసింగు తెలియజేసెను. గవర్నమెంటు ప్రెజిడెంట్ మిదపడి దోచికొనిన బాగుండునని అమానుసింగు చెప్పినాడు. ఒకబందిపోటువేసి సామును తెచ్చుటకుని వరకు నిశ్చయించుకొంటిమి. మరునాడు శ్రీమధురా సింగు రెండు బాంబులను తయారు చేసినాడు. ఇవి బాగా ప్రేలునో నో చూచుటకు చేయబడినవి. తరువాతవిని ప్రేలునోలేదో అత్యుత్సరములో వేసిచూడబడినవి. ఈసంగతుల విడివరకే అమానుసింగు చెప్పియున్నాడు. చాల బాంబులను తయారుచేయుట కొక దినమున నిశ్చయింపడినది. ముక్త సారు ఉత్సవమునకు చాల మంది యూరోపియను ఉద్యోగులును ప్రజలను సేనలలో చేర్చు ఉద్యోగులును వచ్చెదరు. ఇక్కడ బాంబులను చేయుటకు వీలుండునని అనుకొంటిమి మా ల్యాలోచనన దొంగతనమునలన మేమురూపాయలువచ్చినట్లును 250 రూపాయలు తాను తీసికొనివచ్చినట్లును రిక్కినసాము ఆయుధములను, బెలను కొనుటకు విక్రీయకొందరు తీసికొని పోయినయొ, కర్తవసింగు నాతోచెప్పినాడు. అప్పుడు పంజాబులెప్పి నెంటుగవర్నరుపర్యటనము చేయదలచెను. వీరు వెళ్ళు రైలుబండిని ధ్వంసముచేయుట కొకసభలో నిశ్చయించుకొంటిమి. రైలును నులభముగ ధ్వంసముచేయుటకు వీలుండు నాయని నేను సందేహించితిని. కాని విద్యుచ్ఛక్తి సాహాయ్యమువలన బాంబులను ప్రయోగించినచో నిట్లుచేయవచ్చుననియు, తాను వీరిని ఏర్పాటుచేయుదుననియు అమానుసింగు తెలియజేసెను. కుట్రకారులలో నిద్దరు, బాంబులను తయారు చేయుటకు దోహదవలెనారు. కొందరు ఇండియనువైపులను మనము నిర్ణయించుకొనిన, దినమున తిరుగుబాటుచేయుదురని, తెలిసినది. ఢిల్లీలో రాజప్రతినిధిమీద వేసిన బాంబులవంటి బాంబులను తయారుచేయగల సేర్పరియగు, ఒకబంగాలీని తీసికొనివచ్చెదనని పింగళి చెప్పినాడు. ఆబంగాలీ బాచేనా డ్లాంబును వేసినదని నేనడిగితిని. ఈమాటవిని పింగళి నవ్వును. ఈసంగతిని నీవు తెలిసికొనకగర్వరేదని చెప్పినాడు. చివరకిబంగాలీని అత్యుత్సరమునకు తీసికొనివచ్చినాడు. అతడు స్థూలకాయుడు. శరీరముపొలి-పోయిఉండెను. వికాలముగు నేత్రములు, ఒకచేతిముడవేలు, మొదలగు వంతులతడు. మడికాలుమీదవచ్చు. ఖైరము చేయుచుకొనిన గడ్డముకొనును. ఒత్తుగా నెరిగినమాసములు. హిందూస్థానీ భాషను, యాస గా మాట్లాడును. కుచీంద్ర నాథదత్తని ఇతిని నీవీలు చుచుండెడివారు. రాసవివరణను చాట్రావుచుమాత్రంగా సాక్షి అతడే ఇతడని గుర్తించెను.

బంగాలీతో మాట్లాడినప్పుడు, వీధిలోనుండి రాజప్రతినిధి మీద బాంబు వేయబడినది కాని ఇంటికప్పుమీదనుండి వేయబడినది ప్రజలపొరబడుచున్నాడనియు, చెప్పినాడు. తంతె నలను ధ్వంసముచేయుట యూరోపియనుల సంహరించుట నైసికులలో తిరుగుబాటుపుట్టించుట మున్నగు విషయములకు నేను అతనికి తెలియజెప్పితిని. వీని నన్నిటికి అతడు ఒప్పుకొని బంగాళము నుండి, ఆయుధములు తెప్పించబడుననియు, బాంబులు విశేషముగ చేయించబడుననియు, చెప్పినాడు. ఏరోజున తిరుగుబాటు చేయవలసినది నిర్ణయించుటకు ఆలోచించితిమి. రావు, పింగళి, ఆబంగాలీ, నేను దీనిని గురించి చర్చించితిమి. బంగాలీ అత్యుత్సరములో పనియేను పదియారు దినములున్నాడు. ఇక్కడ అన్ని రోజులలో ఇల్లు కదలి బయటకు పోనేలేదు. బాంబులు చేయుటకు కావలసిన ద్రవ్యములు కొనబడినవి. బాంబులు తయారు చేయబడినవి. మేము సిపాయిలను తిరుగదీయవలెనని ప్రయత్నించితిమి. బందిపోటు వేసి తెచ్చిన ఆభరణములనుకరగించి అమ్మివేయుచువచ్చితిమి. ఛాబ్బాబందిపోటులో బాంబులు వేయబడినవి. ఈబాంబులు ప్రేలి, ముద్దయిలలో కొందరు దెబ్బలు తగిలినవి. హరదత్తు సింగు వీరికి చికిత్సచేసినాడు. బందిపోటువేసి బంగారు వెండి నగలుకొన్నిటిని తెచ్చి నాకు ఇచ్చిరి. మావారు ఇంటి యజమానిని చంపిదోచుకొనిరి. ఈజట్టులో పదునారుగురుండిరి. వీరిలో నొకగురు వలసవెళ్ళి వచ్చినారు.

నాడు, ఒక డిప్యూటీ పోస్టుమేస్తరు జనరలు కలకత్తాలోను, ఒకరు పిలాంగులోను ఉండురు.

హింగ్ నెల్ గారు.

సిప్లా మే 6:—వీరవ అస్సాము రాష్ట్రములలో నున్న సర్.ఆర్. హింగ్ నెల్ వి.సీ ఎస్. గారిని ఇండియా గవర్నమెంటు హోము డిపార్టుమెంటులో కాటన్ గారి బయలు డిప్యూటీ సెక్రటరీగ నియమించిరి. జీ.బీ. హెచ్. ఫెల్ గారిని ఫిహాన్ డిపార్టుమెంటులో డిప్యూటీ సెక్రటరీగ నియమించిరి.

పంజాబు ఫిఫ్త్ కోర్టును హైకోర్టుగా మార్చుట.

సిప్లా మే 6:—ఈవిషయమునకు సంబంధించిన కాగితములు యొకను ఇండియా సెక్రటరీగారివద్దనుండి ఇండియా గవర్నమెంటు వారికి రాలేదు. దొరతనమువారు కాగితము లక్షై యెదురుచూచుచున్నారు.

పైగువలని మరణము.

సిప్లా మే 6:—మే 1 వ తేదీతో అంతమొందిన, వారములో 25878 నుండి 21427 నుండి చనిపోయిరి. బొంబాయిలో 689, చెన్నపురిలో 5, బంగాళములో 10, వీరవ ఒరిస్సాలో 694, సంయుక్తరాష్ట్రములలో 2445, పంజాబులో 16848 బర్మాలో 46, మధ్యరాష్ట్రములలో 18 నుండియు తక్కినవారుమైనారు, మధ్యహిందూజీతము, హైదరాబాదు, రావల్పూర్ నాలలోను చనిపోయిరి. అహమద్ పూరు దోపుడు దొంగతనములు.

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సిప్లా మే 6:—రాజప్రతినిధి గారికి క్రింది యుద్ధవార్త వచ్చినది:—

శని, ఆదివారముల రాత్రులందు టర్కీవారు గుంపులు గుంపులుగవచ్చి గల్లిపోలిని మనస్థానములమీదపడిరి. కాని మిత్రమండలి వారు టర్కీవారిని ప్రతిసారి వెనుకకు కొట్టి టయే గాక శత్రువులకు వారి స్థానములనుండి తమి ద్వీప కల్పము యొక్క అంతర్భాగమునకు సాగిపోవు చున్నారు. టర్కీవారు టాస్మరములో దుర్గములగొన్న యేర్పాటులను చేసికొనిరి. వీనిమీద నల్లసముద్రములోనున్న రష్యావారి నౌకాదళము ఫిరంగులను వేసినది. దీనివలన ఇల్లుముకొటలో నేడియో ప్రేలిబ్రహ్మాండమగుధ్వని బయలుదేరినది. మరియు కొటలో నిప్పుముట్టుకొనినది. గల్లిపోలిలో జర్మనీవారు చెప్పుకొనిన సంతోషముకలిగినట్లులేదు. దనుజెట్టునది మడికట్టుకు శత్రుసేనకొంతదాటగలిగినదనియు, కట్టుదాటి పోతుండ రువ్యములు చేసినయొ, రువ్యములు ప్రకటించుచున్నారు. ఈయుద్ధములో జర్మనీవారి

క్రొత్తసేనలు వచ్చిపోరాడుచున్నవి. స్త్రీవైపునకు, గెలియూతూర్పుభాగమునకు, తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. ఒక కొండ మాన్ గ్రుంబు చేతులు మారిక. చివరకు ఇదిరష్యావారి వశమయ్యెను.

పర్వతాన ప్రాచీనగారిల్లు తెలిసిన జేయుచున్నారు:—కడచిన వారములో జర్మనీవారు చివరవారు పూరితములగు బాంబులను వేసికొందున మనము కొంత కావకకు వెళ్ళకలసి వచ్చినది. ఇందువలన ఇప్రముకు ఎదురుగ మన వైకి పంక్తి సరిగయ్యుండునట్లు మార్పుకొనబడినది. జొనెలెత్తుకు పడమటను ఇప్పుడు మనసేన లున్నవి.

పరాను సేనలు స్త్రీసప్తేలుకు వచ్చినవి. ఇక్కడ ఈజురు కాలవమీద ఒక వంతెన ఉన్నది: ఈ వంతెన ముందరి భాగము ఇంకను జర్మనుల స్వాధీనములోనేయున్నది.

సాంవెనులో జర్మనులు యెదిరించినప్పుడు, వెనుకకు వెట్టివేయబడిరి.

వెరిష్యా పడమటి భాగమున భోప్రాంతమునకు రుష్యావారు టర్కీవారిని ఓడించిరి. 8,500 నుండి టర్కీ వైపుకు రణరక్తమున చనిపోయిరి.

నిన్న ఆస్కీర్తుగారు మచ్చిరి:—మీరు ముప్రసిద్ధముగ: శత్రుప్రవాహము ముందుకురాక తిరి. ఆంగ్లేయులకు ముప్రసిద్ధ సామర్థ్యమును కనుపరచి ముందుకుపో

న్లు తెలియలేదు. కొనివినియోగించుకొనవలయును. శత్రువులుబలవి.

ఈయుద్ధము సామాన్యమైనదికాదు. మనవారు అజాగ్రత్తత నుండక మనకు సహజమైన, ఓర్పును, కార్యదీక్షను, పట్టుదలను, ధైర్యమును విస్తరముగ, కలిగియుండవలయును. ధర్మమును పుష్కరించుకొని ధైర్యమునకు దిగితిని స్వార్థత్యాగముతో నె.రిమట్టుకు వారును, మనమును పుచ్చేసినయెడల మనకు జయముకలుగక మానదు. మనము జయము కలుగుటకు చేయవలసిన దంతయు చేయుచుము

డాదైనట్లు ముట్టడి.

కయిరో మే 4:—డాదైనట్లులో బ్రిటీషువారు అప్పుతమైవనిని చేయుచున్నారు. బ్రిటీషు సేన నెడెల్ భర్తవద్ద బోల్మీదనుండిదూకి గొంతులోను నీళ్లలో ముందుకుపోయిరి. పరుసగానున్న మూడుగుట్టలను పట్టుకొనిరి. పరుగెత్తుచు నన్నీలలో శత్రువులనుపొడిచి మూడుమైళ్లు పారదోలి గుట్టలను ఆక్రమించుకొనిరి. ఇంతలో సాహాయ్యము చేయుటకు కొత్త సేనలు వచ్చినవి. సేనలన్నియుకలసి గుట్టలను బలిపరచినవి. టర్కీవారు అన్ని వర్షమును నురిపించుచున్నను బ్రిటీషుసేన చలింపక గుట్టలనుబలపరచినది.

రెడ్డు క్రాసు.

ఈయుద్ధములో చాలమందికి దెబ్బలుతగిలినవి. వితేయెక్కువమందికి చిన్న దెబ్బలు. వీరు కొద్దిరోజులలో తిరిగి సేనలో చేరగలరు. దెబ్బలుతగిలినవైపులకు ఉపచారముచేయు రెడ్ క్రాసు సంఘమువారు గొప్పవైద్యమును మాపివారని బ్రిటీషు సైనికులు పొగడుచున్నారు.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును తీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెప్పులమీద ఇయ్యబడును పనిచేయు సమర్థకవత్సర ప్రసము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండకలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇప్పుడున్నవారు నెలకునే ఈవిధమ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఏ యన్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

81-వీ తేరువీధి, తిరువల్లి క్షేత్ర, చెన్నపట్టణము.

జూ బు లు.

I

మదనపల్లె డివిజన్లో సంఘము

పుంగనూరు తాలూకా చదువులో రెండవసభ.

మదనపల్లె డివిజన్లో సంఘమువారి రెండవసభ ఈ సంగతి

మే నెల 14, 15 తారీఖులలో పుంగనూరు తాలూకా చదువు గ్రామమున జరుగెను. ముగ్గురి పేరి నారాయణమూర్తి పంతులు బి. ఏ. బి. యల్, హైకోర్టు వక్త్రులుగాను సభాధ్యక్షులుగానుండుటకు ఒప్పుకొనియున్నారు. మదనపల్లె సబ్ డివిజన్లయొక్క ప్రజా తేమకరములైన యావత్తు సంగతులు (అనగా అడవులు, ముజరాలు, భూమిశిస్తు వగయిరా) చర్చింప బడి సర్కారువారికి తెలియపరుచుకోబడును. సభాకార్య ప్రసంగములు తెలుగు భాషలో జరుపబడును. తాము తమ గ్రామములలోని యితర రైతులతోడ విచ్ఛేదిత సభ నలంకరింప వలయునని ప్రార్థన. చదుం మిరాసిదార్ వారణాసి నారాయణరెడ్డిగారు సభ్యులందరికిని తగునతులను ఏర్పాటు చేయుటకు అంగీకరించియున్నారు. కాన తాము దయచేయు సంగతి 3 నోబులకు ముందుగా వారికి తెలుపవలయును.

3 రావు బి. ఏ. బి. యల్.

తెలిపిం.

మదనపల్లె

అది వ్రాసియున్నారు. వీరి చర్చజరుగు కాలమందు నేనుకూడనుంటిని. వీరితో చర్చించినవారు వీరి దృష్టికి బాలకలగా గనబడిరి కాబోలు! వీరితో మాట్లాడిన వారిలో కొందఱు న్యాయవాదులు ఉపాధ్యాయులునై యున్నారు. వయస్సులో కూడ శరీరగాఢిక్కు ఎక్కువమంది అధికులని చెప్పవచ్చును. వారు చెప్పినదేమనగా! ఇది సంస్కరణసభయని పిలువబడుచున్నదిగాన పూర్వాచారవరాయణులకు కొన్ని విషయములు కంటకముగానుండి తీరవనియు, క్రిందటిసంవత్సరమొత్త సంస్కరణ జరిగినో ఇంక నేమిచేయవలయునో ముగ్గురు విషయములను చర్చించుటకు ఇది ఏర్పడి యున్నది. కాన సంస్కరణాభిమానులకే యీసభయందు వాదించుట కధికారమున్నది. అట్టియొద్దేశ్యములు గలవారు రావచ్చు మాట్లాడ వచ్చును అనిచెప్పిరి. శరీరగారిని రాక్షసి చెప్పినారన్న మాట అబద్ధము. వీరువచ్చిన సంస్కరణ భయపడుదు రనియో! లేక సభ్యులనుసంస్కరింప త్రప్పివేయుదురనియో! అట్టి అనుమానమునకు అనకాళములేదు. బహుశా సభకు వచ్చి జల్లరి చేయవద్దని చెప్పిన చెప్పియుండవచ్చునని భావకము. నిజమును కప్పి పుచ్చి తమను రాక్షసి చెప్పినట్లు వ్రాయుట సాహసము. వీరు నిరాశుడుగా రావచ్చును. వివరమును. అల్లరిచేయక కత్తులను తెంచక సంతోషముగా విరమించ వచ్చును.

యథార్థ వాది.

III

నెల్లూరు ఆంధ్రసభలు.

గుంటూరు కృష్ణానామలు రాష్ట్రీయ సభలకు ముందుగా వచ్చి ఏమిచేశారు; భోంచేశారో కాదు, కాదు, నెల్లూరు పురజనుల కందరికి ఆంధ్రరాష్ట్రీయముగూర్చి నూరిపోశారు. అబ్బా! కొండ వెంకటప్పయ్యగారంటే యేమో అనుకున్నాము రా బాబో ఏమి అవాగ్ధాటి ఆంధ్రభాషయందలి గాఢవిశ్వాసము, అట్టి మాతృదేశమందలి ప్రేమ అందరికి కలిగిందా ఇక మన పంటపండిందన్న మాటే. నిజముగా వెంకటప్పయ్యగారి హృదయము బహువిధము. పాపము నెల్లూరివారికి ఆంధ్ర రాష్ట్రీయమంటే ఏమి అని అనుకున్నాడు. గుంటూరు కృష్ణావారు మూడు దినములు ఉదయము సాయంకాలము పూసగుచ్చినట్లు చెప్పిన. తమవార ఆందరు సంతోషపడ్డారు. కేకలు వేశారు అందరికి ఆదేశంపుట్టింది. అందరు తెలుగుతోనే మాట్లాడాలే అన్న కృతకరాల తెలుగులోనే బరగాలే. అని అందరు గట్టి పట్టుపట్టారు. మొదటి రోజున ఎవరు వినలేదు. రెండవ రోజున కొంతకాలము ఇటుతిరిగారు. మూడోరోజున పూర్తిగా హృదయమును ఇచ్చినారు. మమ్మలను ఆంధ్రకారంలానుండి తెలుగులో పడేశారు. బాబుమీరు ఇక్కడచేసినట్లుగా ప్రతి ఊరు తిరుగండి, బోధించండి ఆంధ్రుల పూర్వోన్నత్యమును,

వారి సమర్థతను జనసామాన్యమున కంతకు బోధించండి. పెద్దలనుకున్నవారు రాజకీయవ్యవహారములను తెప్పరు. అన్ని సభలలో ఆంగ్లేయభాషతో మాట్లాడతారు. డిబ్బుమాత్ర మావద్ద వసూలుచేస్తారు. బాబు నేను మేము ధన్యులైనాము. మాహృదయమునువిప్పి యిక్కడ మాట్లాడినాము. మా మొర వినువారెవరు? మీరొచ్చి ఒక ఉద్రేకమునుపుట్టించారు. అందరు. రెడ్డిప్రముఖులు, పురజనులు, విద్యార్థులు నొక్కి చెప్పిరి. తమకు చేతనైన సాహాయ్యం చేస్తారున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఆకళ్యకమని ఒకతీర్మానముచేశారు. ఇంతటితో పోయింది. రేపుజరుగబోవు రాష్ట్రీయసభలలో తెలుగులోగూడ ఉపన్యాసాలు జరగాలెనన్నారు. పట్టుపట్టారు. రాష్ట్రీయసభలలో కూడ తెలుగులోమాట్లాడుచున్నారు. ఆంధ్రభాషాభిమానులందరు, చంకలుకొట్టారు. ప్రతితీర్మానము తెలుగులో కూడ మాట్లాడి తీరవలెనని ప్రసిడెంటుగారితో గట్టిగా చెప్పిరి. వేదికపై ఎక్కిన ఆంధ్రప్రముఖులకూడ బాబో తెలుగులో మాట్లాడకపోతే మనకు పంచుటరాదు. మనవంకమాడరు. తెలుగులోనే మాట్లాడితే గౌరవముందని వివరకు గ్రహించారు బలే గుంటూరు, బలే కృష్ణా జయించారు.

ఒక వెంకటప్పయ్యగారేకాదు వల్లూరినారాయణ రావుగారంటు. పట్టుపట్టె ఆయన శేషట్లు అబ్బా వెంకటప్ప. ఇంత పట్టుపట్టలవారు కాబట్టే పెద్దపెద్దవారు వ్యతిరేకముగానున్న మూడేండ్లనుండి ఆంధ్రరాష్ట్రీ తీర్మానమును గొప్పమున్నారు. దినదినము ప్రజలహృదయములను వ్రేయిద్దరితోనే పోలేదు. వారితో ఏకీకరణ

యెందుట తోయ్యాలని యనుకొన్నారో తెలియదు. ఇది వంట ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు ద్వితీయ సమావేశము వీరేశలింగ పాఠశాలలో జరిగినది. అక్కడ నేనూ ఉన్నాను. భోజనములు క్రిందకు, వసతులు పాఠశాలగుంట్లోనూ, సభ ఆపాఠశాల మందిరములోనే జరుపబడెను. చాలాబాగా జరిగింది. వాలంటీర్లు చాలాసౌఖ్యపడ్డారు. ఇప్పుడిక వాలంటీర్ల గతియేమిగాను. నాళంవారి సుత్రంబుది వీరేశలింగపాఠశాలకు నాలుగుసార్లు తిరిగేంపుటికట్లా వాళ్ల స్రాణాలెరుగుతాయి.

కాబట్టి అన్ని తెలుసునన్న ఆయ్యగారి బాపిరాజుగారు తెలుసునన్న అద్దంకి సత్యనారాయణగారు ఇట్లు యేర్పరచిరేమని నాకు విచారము చేయుచున్నది. కాని భోజనవనతులకును సభామందిరమునకు చాలదూరము లేమందునట్లుమాది ప్రతినిధులకృతజ్ఞతను బాత్రులగుదురు గాక.

భాండాగారాభిలాషి

VI

ఆంధ్రవిద్యార్థుల కొకవిజ్ఞప్తి

ఆయా, ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాజనసభను గూర్చిన శేఖరియ్య నాంధ్రప్రతిక ఆంధ్రచరిత్ర మున్నగు వానియందు గాంచి యున్నాను. కావున నవిషయమునకు సంబంధించినవగు నాకు దోచిన యంశము వీక్రింద బొందుపఱచుచున్నాను. దయచేసి సాగధానవిత్తులరై నా విన్నవించబోవు విషయముల గూర్చించించి యందు గృతకృత్యు లయ్యెదరు గాతమని యెచున్నాను.

లంబించిన దీక్షకు
శుభ్రుల కొక్క
జరిగియున్నది

మూల ఈనెట్లు ఉన్నది వస్తుంది. మూలల కట్టుతారు. ప్రభుత్వమువారినిప్రార్థించి రాష్ట్రీయమును కూడా తెస్తారు. జేవును వీరికి సాయపడుగాక. బుద్ధిబలము నిచ్చుగాక! నెల్లూరు. ఒక ఆంధ్రుడు.

V

ద్వితీయాంధ్ర దేశగ్రంథ భాండాగారసభ.

అయా, ఇన్ని వాళ్లు వేచియుండగా, నొక యాహ్వానపత్రిక వచ్చినది. అందు భోజనసభలను గురించి వ్రాయబడినదికాని చిత్తు తీర్మానములనుగూర్చియు, నాసభయందెక రేవిషయమునుగూర్చి మాట్లాడెదరోయను విషయమునుగూర్చియు, వ్రాయలేదు. మేము ఈవిషయములగూర్చి మాట్లాడెదమని వ్రాసినవారికి జవాబులేవు ఇదియంతయుమాడ భోజనమునకే యెక్కువ ప్రాముఖ్య మిచ్చినట్లు కానించుచున్నది. సంతోషమే! సభలోనితీర్మానము లప్పడప్పుడే మామోసన చుక్కగదాయుని యూరకుండిరికాబోలు. ఒకశత నిగన్నియు నింత గోప్యముగా నుండుటకు కారణము వారకే తెలియుగాబోలు. అవిషయమునుగూర్చి మనకేమిగాని! మాడండి—చిత్రం. వీరేశలింగపాఠశాలలో సభ జరుగునట. నాళంవారిసుత్రంగా భోజనములు జరుగునట. ఈరెండింటికి నుమా కొక యరమయియూరమున్నది. నేనుకొలవలేదుకాని అక్కడికి రెండుమూడుసార్లు వెళ్లి యుండుటచేత చెప్పగలిగితిని.

ఆదినమున సభరెండింటికట. ఒకవేళ రాత్రిపెట్టిన బాగుంటుంది కాని ఒంటి కంటకు భోజనములుచేసి యరమయిలు తీక్షణమునయెండలో నడిచేటప్పటికి సభకు వెళ్లునప్పటికి వచ్చేజేమిటి? నిద్ర! ఊరకే కూర్చొనిననే నిద్ర వచ్చు నీ దినములందు సభ రెండుగంటలకు పెట్టినయెంతోభాకరముగా నుంబుందో నాకుతెలియదు. ప్రొద్దున మెయిలురాగానే అనగా 9 గంటలకు సభప్రారంభించితే 11 గానిలేక 12 గంటలవరకు సభజరిగిన చాలాబాగుంటుంది.

ఇదివరకు ఒకయేడుక్రితముగోదావరిజిల్లాసభయొకటి టెనున్నూలులోజరిగింది. భోజనములు నాళంవారిసుత్రములో యేర్పరిచినారు. అప్పుడేచాలకప్పవడి మరింతయభవముకలిగింది. ఇప్పుడంతకంటే ఎక్కువయభవము కలగాలని కాబోలు సభాసానము మరింతవరకు తీరగొనివెళ్లినారు.

ఈసంగతి యిప్పుటిసభాకార్యదర్శులలో నెవరికితెలియజేమో పొరబాటున నిట్లు ఏర్పాటుచేసినారు అనుకొనుటకు మొన్న పెద్దాపురములోజరిగిన గోదావరిజిల్లాసభకు ఆయ్యగారి బాపిరాజుగారు వచ్చినారు. వట్టిరావడమే కాకుండ, రాజమండ్రి భోజనసభలకు క్రిందిటియేడు యేమీ చేయడానికి పిలువలేక పోయిందని వారే ఒప్పుకొనినారు. ఇవన్నీ తెలిసి మమ్మల్ని మల్లి గోటిలోనికి

కొక సభను స్థాపించుట సర్వోత్తము. దేశముయొక్కయు సంఘము యొక్కయు భావికాలగతులన్నియు వర్తమాన విద్యార్థుల మేధా విశేషముల ననుసరించి యుచ్చ నీచగతుల నందవలసి యుండును. కావున విద్యార్థుల యందీ యుద్యమము పొడమాపు తెంతయు శుభదాయకము.

మనదేశమున నింతవఱకును జరుపబడుచున్న సభల ననుకరించి మీరు నిర్వహింపదలచిన విద్యార్థి మహాజనసభ యుండరాదు. ఏమన; ఆసభలన్నియును గార్యసాధనమునఁ గృతార్థత నందవలయుటచే నిట్లు జెప్పవలసినచ్చె. కనుక సోదరులారా! మీకు ఆలంబింప సాధ్యములగు విషయములనే చర్చనీయములుగ స్వీకరించి, అసాధ్యములదలంపక; చెప్పింక పరినిక్షేప కంకణమును గట్టికొని, సపతీకృత మనోరథులై, దేశము నుద్ధరించి, ఆర్యుల యోగ్యుల నాదల ధరించి పేరును వెంపును గాంచుటకుఁ బ్రయత్నించెదమని నమ్ముచున్నాను.

మీ వీక్రింది విషయములనుం దగ్రహతులరై సభారంగమునఁ జర్చలుచేసి తీర్మానములఁ జేసికొనకలెను, ఏమియు, (1) వరకులము. ఇయ్యది విద్యార్థుల తూష్టిభావము వలననే నశింపకున్నది, కావుననే సంఘనాయకుల యుపదేశ వాక్యములు వధూవరుల తలిదండ్రుల చెవికెప్పుట లేదు. విద్యార్థులు వరకులమును స్వీకరింపదలచి నవలంబించిరేని యీధూతము మనదేశమునువిడిచి పఱువువెట్టును. (2) మాతృభాషనాదరింపక, అభిమానవిద్యకంటే యతిశయించిన దానిగాదలంచి దానికభ్యసించి దొరకొనుట. (3) శాస్త్రసమృతములగు హైందవాచారముల దృఢీకరింపక నాచరింపుట. ఇట్టి నింకిన ముఖ్యవిషయము లెన్నోయున్నవి. వైనియనుములకు వ్యయమును ప్రయాసమును అనగత్యములు. కాని, అందువలన సంఘమునకు వెలలేని మేలు గలుగఁగలదు. కావున మీరు చర్చింపదలచిన విషయములతోఁబాటు వై విషయములకూడ వైకొందరిని యెంచుచున్నాను.

పత్రికలలోని గందరగోళములుమాడగా సభజరుగునో జరుగదో, అనుసంకేయము గలుగుచున్నది. ప్రథమ సమావేశముననే కాకినాడమొదలు మదరాసువఱకును గల విద్యార్థులు జేరుట దుష్టము. కావున “అల్పారంభము తేమకరము” అను నాకోశ్చక్రిని మఱువక సభకుఁ దలచుకొనినవా రందఱొక్క ఏటకొకటి క్రిందచనలేక దానిని నిర్వహించిన మంచిది. దీనిని ఆంధ్రీయమహాజనసభతో సమముగానే నిర్వహింపవలయుననుట చెల్లదగనిమాట. పిలుగునేని విశాఖపట్టణమునకు, కాజేని కాకినాడయందుకు, అదియునుగాదేని రాణ్యపేంద్రీ నగరమునను జఱుపదలంపింపవలసింది. విద్యార్థి మహాజనసభను నిర్వహించుట తప్పని సరియు ప్రతివిద్యార్థియు బ్రయత్నించినవియ్యదికాకపోదు. క్రమముగా దీనికి పెద్దతొడ్డాటు కలుగకపోవదు. కావున ధైర్యముని ముందడుగువేయ నడుము గట్టుడి. ఈ యుద్యమంతురమును స్రుంచివేయవలె. పెద్దలారకున్నారని జంకకటండి. చేతనెంతవఱకైనీ చూపుదమని నిశ్చయించి గమ్యస్థానముకడే బయలుదేడండి. నా విజ్ఞానమును మాత్రము ముమ్మాటికిని మఱువకుండి.

మీహితేంద్రుడు, కొణిదెన బాలకృష్ణయ్య

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Other Trawlers Sunk.

LONDON, May 5.
Other Hull trawlers sunk in the North Sea by the submarine were the "Hector," "Progress," "Coquet" and "Bob White" and the Grimsby trawlers "Rugby" and "Uxbridge."

The Submarine.

The submarine, which was of the most modern type, suddenly appeared in the fishing ground.

The Crews.

The crews have reached various ports.

Renewed Fighting for Hill 60.

Failure of German Poison Methods.

LONDON, May 6.
Field Marshal Sir John French reports that the general situation is unchanged. Fighting continues at Hill sixty on which the Germans obtained a footing in the morning under cover of poisonous gases. A feeble attack, also preceded by the use of poisonous gas, was made east of Ypres, but was easily repulsed, our artillery inflicting severe losses on the enemy. The Germans exploded a mine at Givenchy and again employed poison, killing four men. Otherwise their efforts have failed completely.

The New C-in-C.

LONDON, May 6.
General Sir Leslie Rundale has been appointed Commander-in-Chief at home.

German officers in Turkish Uniforms.

LAHORE, May 6.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 4th May:—Dr. Dillon transmits to the "Daily Telegraph" reports from Catrana that the German officers in the army wearing Turkish uniforms have been captured or killed in Tripoli.

An Eye-witness's Statement.

LONDON, May 6.
An eye-witness with British headquarters explains that the reason for furious German attacks is to impress neutrals. They have little military significance. He says that the progress in this war of attrition must be judged by the drain caused on enemy's strength and not by the extent of the ground won or lost. Germans are conscious that they are bound ultimately to lose. Hence is their desire to achieve a striking success. Their use of gas is merely a confession of weakness.

German Maltreatment of Prisoners.

Mr. Asquith's Statement.

LONDON, May 6.
In the House of Commons Mr. Asquith said that the maltreatment of prisoners was a form of cruelty unknown even in the dark ages. Most careful record had been kept in order when the time came, the means of convicting and punishing the offenders might be readily enforced. The American Embassy's partial exoneration of the Germans referred only to twenty-two British officers. The Government was endeavouring to ascertain the situation of the remainder. Sir Edward Grey had sent a note to the American Ambassador with reference to the shocking treatment of an officer at Cologne. The British Government would continue the humane treatment of prisoners.

Territorials in India.

Question of their Emoluments.

LONDON, May 5.
In the House of Lords, in reply to a question, Lord Crewe said the Government of India had had under most careful consideration the question of the emoluments of Territorials in India, who were worse off than Territorials on active service at Home. They recognised the special case of Territorials who went to India voluntarily unlike regulars who went as part of their contract. The Territorials was disappointed that they were not engaged in the fighting, but they were well serving their country in the performance of garrison work. The Government was consulting the war Office with regard to a special allowance to junior officer non-commissioned officers and men. He was not yet able to state the precise figures, but the allowance would involve a charge of nearly £200,000.

The New Liquor Duties.

Mr. Lloyd George and the Trade.

LAHORE, May 6.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 4th May:—In the face of strong opposition particularly from Irish and Labour sections to the new liquor duties Mr. Lloyd George has announced that he is about to confer with the trade in order to find a policy where on the House may be able to unite.

India Consolidation Bill.

LONDON, May 5.
The India Consolidation Bill has been referred to a Joint Committee of both Houses presided over by Lord Loreburn.

TELEGRAMS.

FRANCE.

Latest Paris Report.

LONDON, May 6.
PARIS.—Last evening's communique said:—The day has been quiet. In Belgium we captured a German trench on Tuesday and advanced our lines between Lizerne and Hetsas, which is in our hands.

Attempted German attacks in Champagne and Argonne completely failed.

Sharp fighting has taken place between the Meuse and Moselle.

The Germans strongly attacked Les Eparges and Ailly wood. The former attack was repulsed. The latter, made by three regiments combined, gained a footing on the ridge, but we counter-attacked and recaptured half of the ridge.

We captured and organised two lines of trenches in Montmarie Wood, repulsing three counter-attacks.

We continued to progress on the north bank of Fecht in Alsace.

British Repulse German Attacks.
Flank Bombarded by French Artillery.

LONDON, May 5.
PARIS.—A communique says:—Northward of Ypres the Germans last evening attacked the British left wing but were repulsed, and were then taken in the flank by the French artillery and suffered serious losses.

RUSSIA.

Italian Military Attache.

Proceeds to Russian Front.

LONDON, May 6.
The Italian Military Attache at Petrograd has just been authorised to proceed to the Russian front.

A German More Fails.

LONDON, May 6.
PETROGRAD.—A Message to "Daily News" says that the German raid on the northwest Russia was intended to detain a large Russian force available for the battle between Cracow and Carpathians. German move has completely failed and Cavalry turned back on Monday south of line from Libau to Mitau abandoning numbers of light guns which they had captured.

CANADA.

Canada and the War.

A Minister Enthusiastic Speech.

LONDON, May 6.
MONTREAL.—Mr. Hughes, Minister of Defence, speaking at a memorial service to the Canadian fallen, said that Canada would send twenty contingents if necessary and fight till German militarism had been crushed for ever.

AUSTRIA.

Austro-German Claim Modified.

LAHORE, May 6.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 4th May:—The "Daily Telegraph's" Copenhagen correspondent states that messages from Austria and Germany considerably modify yesterday's claim to a victory in the Carpathians. They admit that the Russians have not retreated, although their foremost lines are broken and the Germans have reached the right bank of the Dunajec. Some commentators in Petrograd believe that the German raiders in Courland are prepared to abandon their base and expect to be enabled to embark on German vessels on the Baltic Coast.

GERMANY.

Germany's Tremendous Effort in Galicia.

Russians Rapidly Stopping the Offensive.

LONDON, May 5.
Russians are rapidly stopping Germany's tremendous effort in west Galicia, and much disappointment is felt in Berlin, where a decisive triumph had been advertised. Reports received in Petrograd show that the Austrian and German claims to victory have been enormously exaggerated.

Russian Official Report.

The Fighting in Galicia.

LONDON, May 5.
PETROGRAD.—An official statement says:—The fighting in Galicia between the Vistula and Carpathians continues most stubbornly. Great German reinforcements have arrived in the fighting line, supported by numerous artillery. The enemy are attacking in masses and losing enormously. Some Russians have retired to the second line. The enemy on Sunday night recaptured part of the trenches on Mount Makuaks, but were driven out on the following night. The Russians captured twelve hundred prisoners. The enemy assumed the offensive on the extensive front in the region of Angelow, in Upper Lomnitsa, but it was ineffective.

German Warships off Libau.

Small German warships have appeared off Libau.

The German Version Extravagant.

ALLAHABAD, May 6.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—The German version of the fighting in western Galicia describing the decisive defeat of the Russians is extravagant. Accounts of the fighting in this region have been prepared in Berlin for Italian consumption at the moment when that nation is approaching decision on intervention. Similar reports of Turkish successes in Egypt were

TELEGRAMS.

lately issued from Constantinople to neutral Balkan nations. Operations in western Galicia are directed towards causing Russian retirement from the Carpathians. The Germans have advanced their left and gained ground. On meeting the Russians the main force was held up. Desperate actions have been fought in which both sides have taken prisoners and guns, but no victory of the kind claimed has been scored by the Germans. They have had local successes just as the Russians have had, but the operations leave the Carpathians situation unaffected. The German effort to relieve pressure on Hungary is being continued with vigour, but the Russians block the way with a force that has been sent to Western Galicia for that purpose.

German Entry into the Baltic Provinces.

SIMLA, May 7.

The following has been received in Simla from England:—German raid into Baltic Provinces does not disturb Russians. The "Times" Petrograd correspondent says:—The whole force consists of three brigades of cavalry and one brigade of infantry. "Russki Invalid" says there appears to be not sufficient reasons for disturbing the plans based on the ground of strategical consideration on account of such raid, more especially as troops from Petrograd district can easily cope with it.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 6.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 5th May:—It is officially reported that on Saturday and Sunday nights the enemy in mass attacked our position in Gallipoli but the allies not only repulsed every attack but assumed the offensive, drove the enemy from their positions and advanced into the interior of the Peninsula. The Russian Black Sea fleet also shelled fortified works on the Bosphorus on Sunday and caused great explosion and fire in Elmas fort.

In the East.

The Austro-German success in West Galicia between Carpathians and the Vistula does not appear to be of magnitude claimed by them. A Russian communique reduces the whole operation to the proper proportion stating that detachments of the enemy were to cross to the right bank of the river Dunajetz but Russian force prevented them advancing farther to the bank. New German forces are operating in the battle. In the direction of Stry and in Eastern Galicia the fiercest battle continues. One hill changed hands thrice, finally remaining in possession of the Russians.

Sir J. French's Report.

Sir John French reports that the loss of ground which resulted from unexpected use of asphyxiating gases during the last week has necessitated a re-adjustment of our line in front of Ypres and the new line runs west of Zonnebeke.

The French progress has been followed up at Steenstrate where the Germans still hold the bridge at the head on the Yser canal. Three attacks in Champagne were repulsed.

The Russians have inflicted severe defeat on the Turks in the Khoi region in Western Persia. 3500 Turkish dead were found on the battlefield.

What The Premier's Message Would be?

Mr. Asquith speaking yesterday said his message to the Empire would be:—You have made a magnificent beginning, you have stemmed the tide of aggression, you have shown spirit and strength worthy of the best traditions of the race and you proceed in the same direction and temper. Every breach in your first line has been made good, but there are still in reserve unused and to the enemy unsuspected resources, which you must mobilise and organise to the full. Mr. Asquith said that he did not underrate the enemy's power, the gravity of the struggle, the imperative need of unsleeping exercise of our national quality, of patience, constancy, resolution and fortitude, but he was optimistic because he believed in the righteousness of our cause and because he was confident of their personal and corporate effort and self sacrifice. There is nothing we shall have untried or undone to bring the case to a decisive issue.

A Deputy Post Master for Bengal.

SIMLA, May 6.

THE Government of India have sanctioned a second Deputy Post Master General for Bengal with the headquarters at Calcutta, as the other Deputy has to be posted in Assam with the headquarters at Shillong.

Mr. Hignell's New Appointment.

SIMLA, May 6.

MR. S. R. HIGNELL, I.C.S., from Bihar and Orissa, has been appointed Deputy Secretary to the Government of India in the Home Department in place of Mr. C. W. E. Cotton, who has succeeded Mr. G. B. H. Fell as Deputy Secretary of the Finance Department.

2-0-0.

Plague Mortality.

SIMLA, May 6.

Mortality from plague in India during the week ending the 1st May was 25,373 seizures, resulting in 1,000 deaths. Of these fatal cases 639 occurred in Madras, 1 in Bengal, 694 in Bihar and 2 in United Provinces, 16,448 in Punjab, 46 in Central Provinces and rest was in Mysore, Hyderabad, Central India, Frontier Provinces.

TELEGRAMS.

Fall in Wheat Prices.

SIMLA, May 6.
A further definite fall in wheat prices is reported. Telegrams that were despatched last night report the prevailing rates at ten and a quarter seers per rupee at Meerut, ten at Lahore nine and three quarters at Delhi and nine and a quarter at Cawnpore.

Plague Returns.

SIMLA, May 6.
Plague returns for the week ending first instant to-day published show seventeen thousand deaths in the Punjab and two thousand four hundred in the United Provinces

CALCUTTA.

Impressment of Steamers.
Total Number Ascertained.

CALCUTTA, May 7.
Information, writes the "Statesman," has been received in shipping circles in Calcutta as to the total impressment of steamers up to date in connection with the Government exports of wheat for shipment from Karachi in May, June and July. About fifty steamers have been taken up so far as Calcutta is concerned. Space for some forty thousand tons for May and June shipment has also been secured. This includes the S. S. "Parla" now loading and the S. S. "Drumgeith" which is expected to commence loading about the week. All the above engagements were made in London through the agency of Mr. Glanville of Messrs. Nelson Denkin and Co experts appointed by India office. In the exchange market complete ignorance prevails as to the method of finance intended, nothing more having been learnt since it became known that the first Karachi shipment had been paid for by the treasury officer at that port.

A Factory Mechanic Sues a Company.

CALCUTTA, May 6.
At the High Court to-day Justice Imam was engaged hearing a suit brought by Alexander Gaul, against Barranagore Jute Factory Co. to recover Rs. 3163 as damages. The Plaintiff's case was that on 11th August there was an agreement between plaintiff and defendant Company of which George Henderson are Managing Agents that the defendants would employ plaintiff for four years as their factory mechanic on a salary of Rs. 250 rising to 300. The plaintiff worked till the 5th November then owing to ill-health with the consent of the ants he went Home. In December 1913 the defendant engaged the plaintiff again upon the same and suitable quarters. Plaintiff accepted, came out to India with his wife and commenced on the 6th March 1914 on Rs. 300 and Rs. 25 money. On the 18th May the plaintiff was in charge of engines at the Barranagore Jute Factory Rs. 321 with Rs. 50 as light money. Then on the same he was wrongfully dismissed. The defence was that the plaintiff left India owing to ill-health about their consent. The first agreement was never cancelled. Shortly after the plaintiff had arrived in Scotland he wrote to the defendants to permit him to return to the factory and the defendants gave permission. The plaintiff did not serve the Company faithfully and diligently that there was a marked deterioration in his work, that he had no control over his temper and that he was dismissed on account of grave insubordination. The defence Counsel submitted that the plaintiff was in the habit of kicking Indians and that he was rightly dismissed.

The Mussulmanpara Bomb Case.
Bengal Government's Resolution.

CALCUTTA, May 6.
In view of the misunderstandings concerning the Mussulmanpara bomb case the Commission the Bengal Government has published the text of the resolution of April 2nd appointing the Commission. The resolution directs the Commission to examine the evidence of the occurrence of the finding of pistol and any other evidence which may appear to have been referred to in the Judge's criticisms and to form conclusion as to the reasons for the discrepancies which may appear. Proceedings to be submitted as early as possible.

A. C. I. D. Officers' Appeal.

CALCUTTA, May 6.
At the High Court to-day Justices Chitty and Beauchcroft resumed hearing of the appeal preferred by Dwindendra Nath Mukerjee, a C. I. D. Police Officer, who was convicted by the Sessions Judge of Khulna of murder and sentenced to death. Mr. J. N. Roy who appeared on behalf of the accused submitted that much stress had been put by the prosecution on a letter said to have been written by the accused from the jail to his father. It had been said that the accused had admitted his guilt and asked his father to tamper with the witnesses.

The following are portions of the letter:—I am not afraid of death. Death comes but once and not twice. I am repenting for my past sins. Please try to persuade Mr. Akhoy Dutt, Satish Kundu and Moti Dutt depose in my favour. Please use all you endeavour to persuade Bidhimukhi and Chrupala to depose in my favour. In confidential biography there are many things against Amrita Sen and others. You will derive much good if you make your entreaties to Bibhuti Babu, asking him to do this favour or tell him that you will provide his brother with an appointment. Please see that the case is transferred to Alipore. I am known to many people in Khulna District and they hate me just as they hate other C. I. D. Officers. After consulting please win over witnesses.

Marriage by Registrar.

An Army Officer's Application.

CALCUTTA, May 6.
Before Justice Greaves, an application for an order directing the Senior Magistrate Thomas Triwallad Robyns, Pervat Catania, spinster, and to

TELEGRAMS.

issue the usual marriage certificate without waiting for the expiration of four days after giving notice of the intended marriage. It was stated that Mr. Robyns, who was a young officer in the Indian Army, was ordered on Tuesday to leave for the front on the 6th, Thursday, and both Robyns and Catania were anxious to be married before the former left. His Lordship granted the application, and directed the marriage to be performed and certificate issued in the course of the day.

Costly Legislation.
Second Dumraon Raj Case.

CALCUTTA, May 6.
As an instance of costly litigation, an Arrah correspondent cites the Second Dumraon Raj case which is going on at Arrah before the District Judge. In this the Maharani of Rewah sued the Maharaja Kishorprasad Singh claiming the whole Raj of Dumraon. The case has been going on from 8th March last and is likely to last two more months. Half a dozen well-known Barristers and Vakils of the Calcutta High Court have gone to the case charging enormous fees. The daily cost of the parties is estimated at rupees six thousand, and each side has been directed to deposit 23,500 rupees as costs for counsels' fees for examination on commission of the plaintiff. The case will not be finally decided at Arrah, but will probably come up before the High Court and the Privy Council.

BOMBAY.

Rules Under New Motor Vehicles Act.

BOMBAY, May 6.
The Government of Bombay have drawn up rules under the New Indian Motor Vehicles Act which it is proposed to adopt for the Presidency. They provide for test before drivers license is granted and for a maximum speed of fifteen miles an hour in Bombay. No warning device shall be used unless it has first been approved by the licensing authority and no electric devices for magnifying sound no sirens whistles or multiple horns or devices of like nature are to be used.

Alleged Cheating by Cotton Agents.

POONA, May 6.
Another charge of cheating in respect of consignments of coal was to-day preferred in the Court of Mr. Cross, City Magistrate against Rao Bahadur Ramnarayan Amerchand and Sett Chaturbuj Balmokand, Agents, Poona Cotton and Silk Mill. The complainant in this case was Hari Krishna Lakshmi Shunkar Shukla, who said he was under agreement to supply coal to the mill, the accused undertaking not to be in arrears as regards payment. Accused were in arrears and gave complainant's firm a hundi for Rs. 2,000 payable on 25th April. This was dishonoured. In the meantime a fresh consignment of 100 tons coal had been sent from Bombay. On the complainant representing that the hundi had been dishonoured the accused handed the complainant's servant Rs. 500 and asked that the railway receipt for fresh consignment be handed over when the whole of the accounts would be settled. As payment was refused even after the railway receipt had been handed over, complainant filed the present case. Notice was issued.

Alleged Molestation in a Train.
Anglo-Indian Lady Charges a Marwadi.

POONA, May 7.
In the Cantonment Magistrates' Court, Belgaum, Mrs. L. Ross an Anglo-Indian Lady, appeared to charge a Marwadi named Doolichand Oomajee with molesting her while travelling by a train to Poona on the 16th March. It appears that the accused attempted to get into the lady's compartment while the train was in motion, whereupon Mrs. Ross pulled the communication cord bringing the train to a standstill. The accused was arrested by Inspector King, of the Railway Police and released on bail. As he failed to surrender to his bail on the day fixed for the hearing of the case a warrant for arrest was issued.

PUNJAB.

A High Court for Punjab.

SIMLA, May 6.
WITH regard to the statements which have appeared on the subject of the conversion of the Punjab Chief Court to a High Court, the Government of India are still awaiting the despatching of the Secretary of State on the subject.

Wholesale Withdrawals of Charges.

MULTAN, May 6.
In the Isswalla case charges against thirty out of the remaining forty accused have been withdrawn leaving the special Tribunal to try ten accused on charges of dacoity and damage by fire.

Ahmedpur Dacoities.
Reasons for Outbreak.

MULTAN, May 5.
At the Special Tribunal to-day thirteen witnesses were heard. Mr. Wilson, Superintendent of Police, Jhang, said, regarding the general features of the Ahmedpur dacoity outbreak, that it was due to height of prices, refusal of credit by shopkeepers, Mussulman unsettlement caused by the war, reluctance of shopkeepers to accept currency notes and the outbreak of plague. The case is proceeding.

Mr. Wilson continuing said that in the northern part of Ahmedpur area some bad characters were inspired by the conviction that the Government was weakening. They spread the report among the absolutely ignorant community that the Germans were coming. Investigations were hampered by the efforts of complainants to obtain general revenge on the community which caused their misfortunes. To this there were many honourable exceptions, particularly in the Baksh case. The Police force was insufficient to cope with epidemics, and sometimes investigation was deferred for a fortnight because no officer was available.

TELEGRAMS.

2nd Approver's Evidence Continued.

LAHORE, May 6.
The Special Commissioners who are trying the Lahore conspiracy case met again on the 5th May at 10 A. M. The accused and Counsel were present as before.
Approver Mula Singh's examination-in-chief was continued. He described his first interview with Bhai Parmanand, who had been to America and now kept a chemist's shop at Lahore and knew several of the returned emigrants and had been referred to witness by one of the accused as a likely one to give information about their whereabouts. Parmanand informed him of the arrest of returned emigrants and advised him to leave his shop at once, as there was risk of his arrest by the Police. Witness met many of his associates at Amritsar and found that they were ready to state the rebellion, but for want of arms they could not do anything. He assured them that these would shortly arrive from America, but if they did not he would make some other arrangements and inform them. He went on to recount the details of his various interviews with his friends at Amritsar, where rebellious intentions were repeated. In this respect as well as in the matter of plans to commit dacoities to collect funds he fully corroborated the evidence of Amar Singh, approver. They also talked of bomb making, when Dr. Mathra Singh said he could make them and Amar Singh affirmed that he could make one kind of bomb and also get bombs made from Lahore. Amar Singh suggested a raid on the Government Treasury. Eventually they decided to commit a dacoity to raise money. Next day Dr. Mathra Singh prepared two test bombs the ingredient of which witness recounted in detail, mentioning also the process by which they were prepared. They then successfully tried one of these bombs near Amritsar, as deposed by the previous witness. One day it was decided to prepare a large number of bombs, and they thought it possible to use bombs at Muktsar Fair which is attended by numerous European military and recruiting officers. Kartar Singh told witness that about Rs. 1,060 had been obtained in the dacoity in Malwa, of which he brought Rs. 250, the balance having been taken by his men. He had gone to Bikaner to buy arms and camels. He was suggested at one of their gatherings about this time that, as the Lieut-Governor of the Punjab was about to go out on tour, they should blow up his train with bombs. Witness doubted if a train could be easily blown up, but Amar Singh said that bombs with electric batteries could do this, and he would arrange for them. Two of the conspirators went to Doaba to prepare bombs. They also received assurances that certain Indian troops were prepared to revolt on a day to be fixed by them. Pingley informed witness that he wished to bring a Bengali who was skilled in making bombs like the one thrown at the Viceroy at Delhi. Witness asked if the Bengali was the man who had thrown the bomb, Pingley smiled and replied that it was not necessary for him to know. Eventually Pingley brought the Bengali to Amritsar. He was a fat man with a sallow complexion, prominent eyes, with the third finger of one hand stiff, a scar or burn mark on his right foot, shaved beard and thick moustaches. He spoke Hindustani with a Bengali accent. He was named Chuchendra Nath Dutt, but on being shown a photo of Rash Behari Bose witness recognised him as the man. In the course of the conversation the Bengali said that the bomb had been thrown at the Viceroy at Delhi from the street, but people had wrongly suspected that it had been thrown from the house top. Witness explained everything to him, mentioning the idea of bridges, the massacre of Europeans, the revolt of troops, etc. He agreed generally and said that arms would be obtained from Bengal and bombs made in large numbers. A day would be fixed for the rising. Rao, Pingley, the Bengali and witness took part in the discussion. The Bengali remained at the Amritsar House for 15 or 16 days and during the period did not go out of the house at all. Witness described the purchase of chemicals for making bombs, the preparation of bombs, their active efforts to seduce troops, their receipt of ornaments, the proceeds of various dacoities, their being melted and sold. He spoke of various abortive attempts at dacoity and gave full particulars of the Chhaba dacoity which resulted in injury to some of the accused by the use of bombs. Hadit Singh treated the hurts. Witness was given gold and silver ornaments, the proceeds of the dacoity. Their local companions murdered the owner of the house and looted it. The whole gang of dacoits numbered 16, of whom 8 were returned emigrants. Here the Court rose for the day.

A Railway Guard Arrested.

LAHORE, May 6.
A Railway Guard named De Cruz has been arrested on a charge of smuggling fire-arms. A Police Officer disguised as an anarchist is alleged to have purchased from him a revolver paying marked notes which have since been recovered. Bail was allowed.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

Magnificent Work of the British.
Three Successive Ridges Captured.

CAIRO, May 4.
The British in the Dardanelles were magnificent. Turks jumped from the boats at Sedd-ul-Bihar and waded neck high in the water. The troops took three successive ridges in a running bayonet fight over three miles, and then reinforcements arrived and helped to consolidate the positions. Despite a terrific shrapnel, machine-gun and rifle fire, the men never wavered.

Gallantry of Red Cross Members.

The casualties were numerous, but fortunately very many were of the slightest character, and the men will be able to rejoin in a few weeks. They eulogise the work of the Red Cross members, who displayed the utmost gallantry.

కలయువాడు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ
చింతాద్రిపేట, మదరాసు తన వ్రాయుడు

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోపల వ్రాసినట్లుగా నుండు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శలనొప్పులు. వాయుపునొప్పులు, పార్శ్వపునొప్పులు, కీళ్లపోట్లు, కడువాలతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. నువాసనగలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు పలుకము పోగలవు. దీనిని విడతములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభావచీటి చూచికొనిన మోసము గలగడు. అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది తేనామనండులుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాలవాయువుపోట్లు, రసపుట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబముందు:—ఇది చర్మమునుపుష్టంగా బాగుచేసి రోగమును కుదర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగులకు ముందు నాగవల్లిత్రైలము వైపునకు చుండు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకక. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

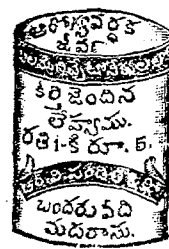
క్రాంతిని అనుసరించి చేయుబడినది. కామినియా ఆయిల్. రిజిస్టర్డ్.

ఏ స్త్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుట మానవలెనని, బజారులో దొరకెడు నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనివానికి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి స్త్రీలు అలొచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి నూతన సంశోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలనురాల్చు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నన్నగ చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊగపేయి తెలియని యెటుకుంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడైనా లేడు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన గల్లపేయిగుం కలిగించి శిరస్సునకు చూపవల్సింది మెడటికి క్రాంతిసంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపయు నువాసన మిక్కిముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెనురుగుండు ఒక బంగారుపతకమును, అలసాబాదు వస్తుప్రదర్శనమున ఒకయోగ్యతా పత్రము నొసంగియున్నారు. మఱియు మేముకోరకయే వేలకొలది యోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానూనెలయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థానపు

కుప్పియెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలము ఇనాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు వేరు. ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని. మద్రాసునుండి ప్రతి చిల్లగదు కాణములలో దొరకును. డ్రగ్స్ట్ర అండ్ కెమిస్ట్స్, నెం. 158 జూను నుండి, బొంబాయి.

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్.

ఈలేహ్యమును, తప్పక 22రోజులు భుజించివారికి, పక్షులకు కలిగినట్టి కండ్లను, గుత్తులు నడిచెడు నడకను, సింహములకు కలిగియుండు బలమును కలుగజేయును. చెడురక్తమును శుద్ధిపఱచి చుంబరక్తమును అధికరించును. 40 రూపాయలయెత్తు రు 1-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెని, బందరుకిధి, మద్రాసు.

ధరలేదు. దేశ హితము పోషింపలేదు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆరోగ్యవర్ధకమును ఆయుర్వేదపద్ధతులను చూచుచున్న ఆరోగ్యవర్ధక సేకరింపబడిన వైద్యరహస్యగ్రంథమైన వైద్యవిద్య

అను పుస్తకము కోరువారికి భరగాని పోషింపలేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నాగారాజశేఖరశర్మ 20 చీవాబాద్, మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి. ఇది సంజీవినికంటె ఒక వకమూలిక. ఇది మే మన పూర్వము అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండవోవు సమయమున పుష్టికోశక రోగిని నిమగ్నములలో దానిప్రభావము కనపడును. మూత్రద్వారములకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పలుత్యమును, దేహమునకు బలమును కాలిని నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములకు మొదలంటి నాశము చేయుటలో సంజీవినికంటె. "సర్వజీవన్" ఇది స్త్రీల పురుషులు బాలురు వృద్ధులు అందరను నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుష్టికోశకయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల టెన్న 1-కి 2-0-0 పోషింప ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసరు డి. యస్. నాయుడు, (15-15) కలియుగ భిమ. ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

METHYLOIDS advertisement with image of product box and English text: 'A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe. Convenient to carry-Easy to take. Be sure you get METHYLOIDS.'

Advertisement for Dr. D. B. Savant with a sun logo and text in Telugu: 'కుంకుమపువ్వు స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర రు.ను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లె మొదల. ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— ఎస్. ఎం. చుణ్ణ అండు కంపెని, 21, హమ్మూడి, బొంబాయి.'

వర్తకులకు కల్పతరువు. వాణిజ్యసూచికలు. వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమున నూతనము. ఇది వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇది లేనిదే వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇదిలేనిదే వాణిజ్యము చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి కొరకెని, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇది దేశము దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన ద్వారయొక్కయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయుచు కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకముందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగముంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయుచు కొనక తప్పదు. మీరేవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయుచున్నవో మీవ్యవహారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినవో యీసూచికయే ఆకొరికకు ముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయుచుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించబోవుచున్నాము. i ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశముందుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, విజంటలు వగయినానుచిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక కార్యాలయములకు బంపబడును. ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యింగ్లండు, ఆమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరిశ్రామిక దేశములయందు దేశస్తువు యేకర్మాగారములందు నిర్మించబడుచున్నవో వాటిసూచిక. మనఆంధ్రదేశమందు ప్రతివారికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును. ప్రకటన చార్జీలు—నెజ్జె 1/2 క్రాసు. పూర్తిపేజీ రూ. 12. 1/2 పేజీ రూ. 7. 1/4 పేజీ రూ. 4. 1/8 పేజీ రూ. 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ నెంబరు సూచిక అనగా తెలుగుపుస్తకము సుమారు 700 పేజీలందును. వెల అందరికిని సులభముగ నుండుటకై రూ. 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కావలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఆర్థరై. రిజిస్టరుచేయుచుకొని మంచిది. లేనివో స్పష్టముగ దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ. 3 మాత్రమే. ఆర్థరై ప్రకటనలు వగయినాను గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలించదమవును. యీవిషయము రేపు మీరు పురచిహితమవును గాన యీరోజుననే వ్రాసి. మేముకలుగగలదు. త్వరపడు. చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెని, గుంటూరు.